

Naša anketa

Prečo si niekto myslí, že objektívny popis nedávných dejín je vychvalovaním režimu socializmu?

Peter Košík, starosta obce Mošovce: – Túto otázku je potrebné dať tým, čo si to myslia. Ja si to nemyslím. Objektívne informovať o nedávných dejinách je potrebné intenzívnejšie začať na školách a medzi mladými ľuďmi, aby sa zamedzilo šíreniu neofašizmu pre neznalosť histórie...

Jozef Petráš, predseda ObIV SZPB, Trnava: – Cieľom dnešných vládncích je hádzať bahno na minulý režim. Média im v tom za judášsky groš pomáhajú.

Robia to preto, aby najmä mladých, ktorí ho na vlastnej koži neprežili, totálne ovládli a „oblbli“. My, ktorí sme to prežili, vieme, čo bol minulý režim a ako v ňom bežný človek žil. Dalo by sa veľa o tom napísať. Spomeniem školstvo, zdravotníctvo, poľnohospodárstvo, zamestnanosť, rekreácie atď. Neboli hladové doliny, extrémne chudobní a bohatí, ani bezdomovci...

Bolo obmedzené cestovanie a tlaky na vieru. Kofkí si dnes môžu dovoliť cestovať? Myslím, že vtedy to bolo vyššie percento, hoci do socialistických krajín. No a kostonol v mojom rodisku bol oveľa plnší ako teraz!

Jaroslav Šinko, predseda ZO SZPB Martin – stred: – Tí, ktorým nevyhovuje porážka fašizmu, hľadajú všetky možné cesty, aby to popreli a zvrátili. Myslím si, že je to jedna z možností, ako najmä mladých ľudí dezorientovať o nedávných dejinách a odboji počas 2. svetovej vojny.

Jaroslav Bulko, predseda ObIV SZPB, Žiar nad Hronom: – Prevažná väčšina našich členov SZPB žila a pracovala v bývalom spoločenskom systéme, ktorému sme hovorili socialistický.

Slovo objektívny znamená pravdivý. Naše generácie dokážu vyhodnotiť plusy a zápory bývalého spoločenského systému. Pokiaľ poukazujeme na to, čo socializmus v oblasti pracovného a sociálneho práva robil pre svojich občanov, tak dnes to ľudia porovnávajú s novým spoločenským systémom, kde v tejto oblasti je veľa nedostatkov a nespravodlivosti.

Michal Kuchár, tajomník ObIV SZPB, Spišská Nová Ves: – Bohužiaľ, neviem posúdiť, môže byť za tým hocičo, ale, podľa môjho názoru, to neobstoí.

Kedy budú mať obyčajní smrteľníci také sociálne istoty ako za minulého režimu, zamestnanosť, bezplatné zdravotníctvo, bytová otázka, školstvo atď? Upozorňujem, že nikdy som sa politicky neangažoval, nebol som členom KSC, neprofitoval som na základe propagovania tejto politickej strany.

Perlička

Ako narástol pohár vína

Vedci z Oxfordskej univerzity zistili, že v Anglicku za ostatných 300 rokov 7-krát narástla veľkosť pohára vína. Pričom jeho najintenzívnejší nárast sa udial v posledných dvoch desaťročiach.

V správe sa hovorí, že počas troch storočí sa evidentne menil objem i druh konzumovaných alkoholických nápojov, za čím treba vidieť ekonomické, sociálne i zákonodarné faktory. Do druhej polovice 20. storočia bolo najpopulárnejším alkoholom pivo a tvrdé destiláty. Víno si mohli dovoliť len tí bohatší.

Štvornásobne sa spotreba vína v Anglicku zvýšila v rokoch 1960–1980. A od roku 1980 po rok 2004 sa jeho konzumácia ešte zdvojnásobila.

Vedci, preštudujúci vyše 400 pohárov na víno, vyrobených v rokoch 1700 až 2017, zistili, že ich priemerný objem narástol zo 66 mililitrov do 417 mililitrov v roku 2000. Čo pokračovalo dodnes až do priemerných 449 mililitrov, uvádza časopis BMJ.

– adm1 –

Vianočná dohoda – zásadný dokument

Spomienkové stretnutie na Vianočnú dohodu sme 19. decembra 2017 otvorili položením kytice kvetov k pamätnej tabuli na Gajovej ulici č. 11 v Bratislave. Pravdepodobne 23. decembra 1943 sa tu zišli predstavitelia viacerých ilegálnych strán, komunisti so sociálnymi demokratmi, predstavitelia hospodárskeho života, aby sa dohodli na spoločnom postupe proti domácejmu profašistickému režimu, usilovali sa o obnovenie demokratického Československa, o nové postavenie Slovákov v ňom a vytvorili jednotnú platformu odboja.

Stretnutie otvoril predseda bratislavského ObIV SZPB Martin Krno za účasti predsedu SZPB Pavla Sečkára, tajomníka ÚR SZPB Viliama Longauera a početnej skupiny bratislavských protifašistov.

Následne sa prítomní premiestnili do zasadačky SZPB, kde v rámci Živých novín už v predvianočnej atmosfére diskutovali o konkrétnostiach jej obsahu a jednotlivých protagonistov. Prezentáciou textu Dohody odštartoval bohatú 3-hodinovú diskusiu Peter Dinuš zo SAV.

Napriek tomu, že niektorí politici a, žiaľ, aj „historici“ znevažujú Vianočnú dohodu, mala v tom čase a má aj dnes svoj nepopierateľný význam. V konečnom dôsledku ovplyvnila aj povojnové usporiadanie Česko-

slovenska. **Diskutujúci sa zhodli, že Vianočná dohoda je spôsobom nazerania na svet nadčasová a že ju charakterizuje vyváženosť záujmov ľudí, ktorí hľadajú k sebe cestu.**

Dohoda bola aj politickou reakciou na obrat v 2. svetovej vojne, keď nacisti začali prehrávať. Jej vznik inicioval najmä podpis československo-sovietskej zmluvy z 12. decembra 1943, ktorá mala zaručiť povojnové obnovenie Československa. Vývoj vojny viedol k spojeniu jedinej reál-

nej politickej opozície voči klerikálnemu režimu vojnového slovenského štátu a podpisu Vianočnej dohody medzi komunistami a demokratmi.

Svoje názory v diskusii prezentovali viacerí prítomní. Vychádzali z dostupných dokumentov a osobných poznatkov získaných od pamätníkov z tohto obdobia a informácií pribuzných.

Predseda SZPB Pavol Sečkár poďakoval prítomným za ich aktívnu účasť a zdôraznil, že našou prioritnou úlohou je výchova mladej generácie, aby poznala skutočnú históriu protifašistického zápasu nášho ľudu. „Našou základnou úlohou je chodiť s mladými ľuďmi na pamätné miesta protifašistických bojov,“ zdôraznil a vyzval prítomných, aby sa zapojili do prípravy konferencie pri príležitosti 75. výročia prijatia Vianočnej dohody, ktorú SZPB pripravuje na december 2018.

-vič-, foto: -mik-

Svet sa aj bez EÚ postavil proti velebeniu nacizmu

Valné zhromaždenie OSN v utorok 19. decembra 2017 opäť podporilo výzvu Ruska a ďalších 49 štátov aby sa svet postavil proti velebeniu nacizmu.

Ruský návrh rezolúcie v spoluautorstve ďalších 49 štátov na boj s rasizmom a rasovou diskrimináciou, odsudzujúci velebenie nacizmu, bol prijatý väčšinou hlasov. Už tradične sa proti tomu postavili USA a Ukrajina.

Čo sa zmenilo od novembra 2017? Vtedy o tom rokoval 3. výbor VZ OSN a rezolúciu podporilo 125 štátov. V decembri to bolo už 133 štátov. Zdržalo sa 49 štátov – väčšina členov EÚ a spolu s nimi Turecko, Kanada, Gruzínsko a Moldavsko.

V dokumente je vyjadrená „hlboká obava ohľadom

čoraz častejších pokusov a konaní, smerujúcich k zneuctovaniu alebo ničeniu pamätníkov, postavených na pamiatku tých, ktorí bojovali s nacizmom v rokoch 2. sv. vojny a taktiež o nezákonnú exhumáciu a prenos pozostatkov týchto osôb“.

V texte rezolúcie sa odsudzujú aj incidenty, spojené s velebením a propagáciou ideí nacizmu. Dokument hovorí o náraste incidentov rasistického charakteru po celom svete. Rezolúcia tiež „bezpodmienečne odsudzuje akékoľvek odmietanie alebo pokusy o odmietanie holokaustu a taktiež všetky pokusy náboženskej neznášanlivosti“.

V. Mikunda, s využitím ria.ru, 19. 12. 2017

Dokedy budú USA otravovať svet?

Spojené štáty v úlohe svetového žandára narobili nesmierne množstvo zla. Ich doba sa končí, preto budú agresivitu stupňovať do doby, pokiaľ ich nedoženú vôľa, udalosti a karma tam, kam patria.

Až do 1. svetovej vojny nepredstavovali USA nijakú veľmoc. Do vojny vstúpili ako nikto, z nej vyšli čoby začínajúca veľmoc. Vzhľadom na rozbitie tradičných monarchií a vymanévrovanie Ruska na okraj zániku im nemal kto vzdorovať. 2. svetová vojna nesplnila hlavný cieľ, Rusko zázračne odolalo a Amerika prešla prerodom na totálnu

veľmoc. USA vyhlásili, že „zatiaľ, čo ostatní bojujú o terajšie územia, Amerika o tie budúce“.

Po získaní technológií z porazeného Nemecka začal nebyvalý rozvoj, podporený zmocnením sa svetovej meny a v 70-tych rokoch ustanovením petrodoláru. Vtedy už nezakryte razili cestu globálnym silám agresiou a klam-

stvom, takým typickým pre anglosaské ponímanie politiky a jej morálky. Kórea, Vietnam, Panama, studená vojna, Srbsko, Afganistan, Irak, Líbya, Sýria... To sú iba niektoré zastávky šíriteľov „demokracie a slobody“.

HSP, 30. 12. 2017 (výňatok)

Experti USA sa boja porážky od Ruska a Číny

V správe RAND, jedného z popredných analytických centier v USA, sa hovorí, že Spojené štáty môžu byť v prípade vojny s Ruskom alebo Čínou porazené, uvádza CNBC.

Rusko a Čína vraj na operačnej i strategickej úrovni vysielajú výzvy „voči záujmom národnej bezpečnosti“. Problémom je tiež atómový arzenál

KĽDR. USA a ich spojenci majú na to „málo uspokojivých variantov konania“, píše TASS s odvolávkou sa na CNBC.

Názor tvorcov analytic-

kej správy je, že „pri pravdepodobných predpokladoch“ USA „môžu budúcu vojnu prehrať“. Experti pri tom nevyklúčujú ani porážku v stave „prevahy nad čínskymi ozbrojenými silami 2,7:1 a nad ruskými 6:1“.

KĽDR: Je to zločinecký dokument

Nová bezpečnostná stratégia amerického prezidenta Donalda Trumpa je „zločinecký dokument“, ktorý sa usiluje o „úplné podriadenie celého sveta záujmom Spojených štátov“, uviedlo severokórejské ministerstvo zahraničných vecí.

„Táto (stratégia) plne odhalila, že politika stavajúca Ameriku na prvé miesto, ktorú Trumpov gang hlasno presadzuje, nie je ničím iným ako proklamáciou agresie určenej na svojvoľné udržanie nadvlády nad svetom,“ vyhlásil podľa severokórejskej oficiálnej tlačovej agentúry KCNA hovorca diplomacie KĽDR.

* * *

Nová stratégia národnej bezpečnosti USA, ktorá bola vyhlásená 18. decembra 2017,

uvádza, že ich hrozbou je Rusko a Čína. Tieto dva štáty vraj podkopávajú medzinárodný poriadok a ignorujú nadvládu práva.

Moskva akoby využívala zložitú „sabotážnu, dezinformačnú a propagačnú kampan“ čim sa snaží „dosiahnuť krízu dôvery“ a Peking vraj prejavuje „ekonomickú agresiu“.

Ku globálnym hrozbám boli zaradené aj „štáty-vyvrheli“, medzi ktorých USA zaradili Irán, KĽDR a teroristické organizácie.

Dokument plánovania systému bezpečnosti bude obsahovať len štyri body o obrane národa, o zvýšení blahobytu USA, o zachovaní mieru „prostredníctvom sily“ a o presadzovaní vplyvu Washingtonu, uvádza The New York Times.

-r-

Potenciálne regióny na rozpútanie 3. sv. vojny

Americký vedec Robert Farley, ktorý sa zaoberá otázkami národnej obrany, pomenoval na stránkach The National Interest päť regiónov, v ktorých by sa v roku 2018 hypoteticky mohla začať Tretia svetová vojna.

Prvým je KĽDR. Situácia okolo tohto štátu je najvážnejšou krízou súčasnosti. „Vytvorili ju úspechy severnej Kórei pri konštrukcii balistických rakiet v kombinácii s diplomatickou neúspešnosťou Trumpovej administrácie,“ uvádza profesorove slová RIA Novosti.

Druhým je Tajvan, čo je spojené s posilnením vojenskej aktivity Číny v regióne a navýšením dodávok amerických zbraní Tajvanu.

Tretím je Ukrajina. Situácia okolo tohto štátu je napätá a „divoká situácia“ ohľadne M. Sakašviliho spochybňuje stabilitu súčasnej ukrajinskej vlády.

Potenciálne štvrtým miestom na začiatok

vojny vedec nazval Turecko, pretože odklon Ankary od EÚ a USA a jej príklon k Rusku je predzvesťou podstatnej zmeny v rozložení síl v regióne.

Autor správy hovorí, že Turecko, Rusko a USA považujú vojnu za nerozumné riešenie diplomatickej situácie, no podotýka tiež, že mnohé ovplyvní vývoj situácie v Sýrii, Iraku, Iráne, na Balkáne a na Kaukaze.

Posledným rizikom je Perzský záliv, konkrétne konfrontácia medzi Saudskou Arábiou a Iránom. Er-Rijád dáva totiž jasne najavo, že je pripravený budovať diplomatickú i vojenskú koalíciu proti Iránu, dokonca aj so zapojením Izraela.

No a keďže Rusko si na pozadí toho všetkého obhajuje svoje pozície v regióne, až trápne ľahko si je možné predstaviť, ako sa to zmení na opozíciu dvoch superveľmocí,“ vyhlásil profesor.

-r-

USA, vyveďte atómovky z Európy

Moskva vyzvala Washington vyviezť atómové zbrane z územia Európy, kde je dnes rozmiestnených do 200 amerických atómových leteckých bômb.

„Rusko stiahlo svoje atómové zbrane na národné územie. Myslíme si, že to isté mala už dávno uskutočniť aj americká strana,“ povedal riaditeľ de-

partmentu nešírenia a kontroly výzbroje MZV RF Michail Uljanov.

Lenže Washington podľa neho „pokračuje v skladovaní

v Európe... do 200 leteckých bômb“.

„Pričom ich plánuje modernizovať a to tak, aby sa stali podľa názoru radu amerických vojakov v zálohe, omnoho vhodnejšie na nasadenie...“ povedal Uljanov.

Podľa vz.ru, 18. 12. 2017

Čo píšú iní

Polsko buduje svoj „slovanský svet“: proti komu?

Podľa analytika nie náhodou odkazuje názov iniciatívy Trojmorie priamo na Pilsudského Medzímorie, ktorého pomocou sa pokúsil v období medzi dvoma vojnami zjednotiť slovanský západ tak proti Nemecku, ako aj proti Sovietskemu zväzu. Táto myšlienka sa dnes vracia ako historická pomsta, tvrdí expert Valdajského klubu Hans-Joachim Spranger.

„Varšava na jednej strane znovu vyvoláva strašidlnú nemeckých vojnových zločinov, aby donútila Berlín k ospravedlňovaniu sa. Okrem toho, keď prirovnáva Brusel k Berlínu, pokúša sa Varšava delegitimizovať kritiku upustenia PiS (politická strana Právo a Spravodlivosť) od európskych hodnôt, ktorá zaznieva zo strany EÚ,“ píše Spranger.

Expert si spomína, že v priebehu prvého vládneho obdobia PiS (2005 až 2007) bolo zvykom tvrdiť, že nebyť vojny, malo by Poľsko asi 80 miliónov obyvateľov, ako Nemecko. Dnes sa to zmenilo na otázku údajne nedoplatených reparácií v sume 840 miliárd eur.

HSP, 31. 12. 2017 (výňatok)

P. Weiss: Sovietsky zväz si útokom na ČSSR v 68. roku podpísal rozsudok smrti

„Československá republika bola s 15 miliónmi obyvateľov relatívne silný štát. Je tu bratstvo v zbrani. Vytvorili sme si spoločné bojové tradície. Česi a Slováci, či už v československých légiách, ktoré umožnili vznik Československa, alebo počas druhej svetovej vojny, spolu bojovali na Dukle, aj v Slovenskom národnom povstaní,“ povedal veľvyslanec v Česku Peter Weiss.

Aj preto je podľa neho dôležité, že identita modernej Slovenskej republiky, vyjadrená v Ústave z roku 1992, nenadväzuje na vojnový slovenský štát, ale na ideu Slovenského národného povstania.

„Demokratickú štátnosť sme od začiatku postavili na nespochybniteľnej demokratickej aj národnej tradícii. Aj na antifasistickom zápase a SNP,“ povedal Weiss na margo osláv 25. výročia vzniku samostatnej SR.

HSP, 28. 12. 2017 (výňatok)

Klimkin sa poťažoval na Rusko, citujúc Churchilla

Minister zahraničia Ukrajiny Pavel Klimkin uverejnil v nemeckých novinách Die Zeit článok, v ktorom citoval Winstona Churchilla, aby sa Západ nepoddal na ústupky Rusku.

„Návrat Ruska sa nesmie diať bez posúdenia predbežných podmienok, pretože by to bolo rovnaké, ako zmierovať sa s ním. No a to je rovnaké, ako kŕmiť krokodíla v nádeji, že ťa zožerie ako posledného,“ píše Klimkin.

V roku 1940 túto frázu o krokodílovi Churchill použil voči štátom, ktoré si zachovali neutralitu v druhej svetovej vojne.

Ria.ru, 23. 12. 2017 (výňatok)

Zomrel Američan, ktorý dezertoval do Severnej Kórey

Vo veku 77 rokov zomrel bývalý seržant americkej armády Charles Jenkins, ktorý dezertoval v roku 1965 od svojej jednotky do Severnej Kórey. Zdôvodnil to tým, že sa bál preloženia do Vietnamu.

Taktiež tvrdil, že v KĽDR bude môcť požiadať o azyl v Sovietskom zväze, cez ktorý by sa nakoniec vrátil do USA.

Severokórejský režim umožnil Jenkinsovi krajinu opustiť v roku 2004, odvtedy žil v Japonsku.

Jenkins zomrel v pondelok 11. 12. 2017 na zlyhanie srdca, uviedla japonská televízia NHK.

Pravda.sk, 12. 12. 2017 (výňatok)

Neobanderovci pod Černigovom...

...zlikvidovali pamätník veliteľa partizánskeho zväzku Ukrajiny genmjr. Alexeja Fjodorova, ktorý sa za hrdinstvá vo vojne stal dvojnásobným Hrdinom ZSSR.

Pamätník sa nachádzal na dvore školy v dedinke Korjukovka. Najzaujímavejšie na celej kauze je to, ako toto vandalstvo zdôvodňujú miestne médiá. Napríklad webová stránka Apostrof: „Fjodorov v roku 1943 na príkaz NKVD premiestnil svoje divízie na územie pravobrežnej Ukrajiny a ďalej na Vo-

(Pokračovanie na str. 4)

Pri príležitosti 74. výročia prijatia Vianočnej dohody a 65. výročia smrti Karola Šmidkeho a Vladimíra Clementisa usporiadal 13. decembra 2017 oblasťný výbor SZPB v Bratislave a Klub Nového slova pri ich hrobách (jednom symbolickom) na území Bratislavského krematória – pri panteóne spomienkové zhromaždenie. Prítomní si zároveň uctili pamiatku Ladislava Novomeského a Petra Jilemnického.

Zmysel tohto stretnutia pri hrobe Karola Šmidkeho oblasťný predseda SZPB Martin Krno vyjadril hneď v prvých slovách. O prednovembrovej historiografii sa hovorilo, že bola zbavená ľudských osudov... „Čiastočne sa s tým dá súhlasiť, ale žeby sa títo ľudia vrátili do našich dejín, sa tiež nedá povedať,“ zdôraznil M. Krno a dodal: „...najmä, keď sa o mnohých mlčí, dokonca aj o tých najvyšších sa mlčí. O tých, ktorí čosi urobili pre protifašistické hnutie!“

V ďalšom pohovoril o jednotlivých tvorcach Vianočnej dohody, o členoch 5. ilegálneho výboru KSS a politických organizátoroch SNP. Niekoľko zaujímavých podrobností k tomu doplnil Igor Schmidt, ktorý sa dlhé roky staral o archív SZPB.

- vmi -

Kuba bola aktívnym protihitlerovským účastníkom vojny

Nádherná predvianočná akcia, ktorú organizoval ObV SZPB vo Zvolene nepochybne utužila členov zo základných organizácií nielen z nášho mesta.

Na pozvanie tajomníka ObV SZPB a v minulosti jedného zo zakladajúcich členov Spoločnosti priateľov Kuby na Slovensku Jána Kašicu sa jej zúčastnila aj mimoriadna a splnomocnená veľvyslankyňa Kubánskej republiky v SR Yamila Sonia Pita Montes, ktorú za silného potlesku privítal predseda ObV SZPB Zvolen Dušan Šablátúra.

Málokto z nás antifašistov vie, že i Kuba bola aktívnym účastníkom vojny proti hitlerovskému Nemecku. Kubánski vojnoví námorníci, okrem iných aktivít, zničili v Karibiku nemeckú ponorku a tak zachránili mnohé spojenecké lode pred poškodením, či potopením.

Na tejto akcii sa jej excelencia prezentovala nielen ako skvelá diplomatka, ale ukázala sa aj ako výborná tanečníčka. A ako človek zanechala v našich členoch nezabudnuteľné dojmy.

Vladimír Neumann, predseda Spoločnosti priateľov Kuby na Slovensku a člen ZO SZPB Centrum 1, Zvolen

(Pre Bojovník bez nároku na honorár)

Yamilu Soniu Pita Montes víta Dušan Šablátúra.

Savčenkova hovorí o krvavej odplate ukrajinským činiteľom

Ukrajinská poslankyňa Nadežda Savčenkova vyhlásila, že tí, ktorí sa „krvavo“ dostali k moci, musia za to zaplatiť „vlastnou krvou“.

„Samozrejme, pravda sa historicky ukáže. Či však budú za to zodpovedať tí, ktorí sú vinní, je ťažké predpovedať. Počkáme si na to, ako sa bude vyvíjať smerovanie Ukrajiny. Ak sa re-

volúcia začne revanšovať, tak tí, ktorí sa dostali „krvavo“ k moci, zaplatia za to vlastnou krvou. Ja dúfam, že to tak aj bude, pretože je to spravodlivé,“ povedala podľa NewsOne Savčenkova.

Podľa jej ďalších slov netreba na Ukrajinu čakať nejaký vývoj, ak predtým nezvíťazí spravodlivosť. Savčenkova sa nazdáva, že všetci dnešní činitelia pri moci musia niesť zodpovednosť, aby sa ich nasledovníci taktiež necítili netrestateľnými.

Podľa vz.ru, 3. 1. 2018

Koniec tribunálu pre bývalú Juhosláviu

Dňa 21. decembra 2017 sa v Haagu konal záverečný ceremoniál existencie medzinárodného tribunálu pre bývalú Juhosláviu. Naša Pravda o tom napísala, že „už nemá koho súdiť“.

Pripomeňme si, že ukončenie činnosti trestného tribunálu avizoval na zasadnutí Bezpečnostnej rady OSN predseda ICTY a sudca Carmel Agius už začiatkom decembra 2017.

Tribunál ICTY bol vytvorený v roku 1993 na odsúdenie osôb, ktoré narušili ľudské práva na území bývalej Juhoslávie. Za obdobie svojho pôsobenia tribunál obvinil 161 ľudí, z ktorých 90 aj odsúdil.

Jeden z odsúdených, bývalý veliteľ bosniacko-srbskej armády Ratko Mladič sa nechal počuť, že trestný tribunál nie je súd, ale komisia NATO, toto že nie je o spravodlivosti, pretože všetko bolo nacielené len na kriminalizovanie srbského národa (tak, ako kvôli Donbasu sa kriminalizuje ruský - pozn. - red.).

Vladimír Mikunda

Nezopakujte chyby Napoleona!

Velvyslanectvo Ruska v JAR vyzvalo Západ, aby nezopakoval chybu francúzskeho imperátora Napoleona, pokúšajúceho sa začiatkom 19. storočia dobyť Rusko.

„Dňa 26. decembra 1812 bolo územie Ruskej ríše kompletne oslobodené od vpádu Napoleonovej armády – ďalší vpád Západu do Ruska spôsobil úplnú porážku agresorov,“ hovorí sa vo vyhlásení na twitteri, venovanom 205. výročiu vyhnanja vojsk Napoleona z Ruska.

Vyššie 600-tisícová Napoleonova Grande Armée mala okrem francúzskych, aj vojská celého radu štátov Európy (do Ruska vpadla 24. 6. 1812). Celoeurópska armáda tak bola na území Ruska kompletne zničená za necelý polrok.

- r -

Čo na to konšpirátori?

Viete, že najviac vojenských lodí má dnes severná Kórea (1967)?

Najviac fregát má Čína, najviac torpédoborcov a lietadlových lodí majú USA a najviac korviet má Rusko.

USA sú svetovým lídrom len v letectve. A to vo všetkých druhoch (stíhače, bombardéry, vojenské dopravné lietadlá, helikoptéry a aj bojové helikoptéry). Druhým v poradí je Rusko a tretia je Čína.

Rusko je svetovým lídrom v tankoch, v samostatnom delostrelectve a v reaktívnom delostrelectve (raketomety). V tankoch je druhou Čína a tretími sú USA. V samostatnom delostrelectve sú druhými USA a tretia je Čína. V reaktívnom delostrelectve je druhá Čína, tretí je Egypt a USA sú až štvrtí.

Zdá sa, že podľa kvantity pozemnej techniky má štvrtú najsilnejšiu armádu Egypt, ktorý je piaty v tankoch a tretí v reaktívnom delostrelectve. No a piatu najsilnejšiu pozemnú armádu má Turecko, pretože je šieste v počtoch tankov a piate v reaktívnom delostrelectve.

Zaujímavosťou je, že najväčší počet ľahaného delostrelectva má India.

Početne najsilnejšiu armádu vie postaviť Čína. Do zbrane je schopných nastúpiť 750 miliónov ľudí.

- vmi - podľa Global Firepower

Kto píše Kiskovi prejavy?

Pozrite si vybrané pasáže

O plánoch fašistov

Podobne ako kedysi, aj dnešní fašisti, hoci sami tento názov odmietajú, sa pasujú za jediných pravých ochrancov našej kultúry, nášho národa a našej viery. Tak ako v minulosti, aj dnes využívajú strach a predsudky ako cestu k moci a chcú použiť demokratickú spoločnosť, aby ju zničili. Tak ako vtedy, aj dnes zlobu ukrývajú za pluralitu názorov, hoci sami hodnotami slobody, tolerance a rešpektu k iným pohrdajú.

Naša krajina čelí množstvu výziev a mnohým problémom. Ľudia na Slovensku majú právo žiadať lepší život a trvať na odpovediach na otvorené otázky. Ale odpoveďou na žiadnu z nich nie je podpora fašistických síl. Nikoho život nebude lepší, keď dovoľíme, aby extrémisti určovali témy, ktorými sa budeme zaoberať. Aby nám diktovali tón, akým máme hovoriť o výzvach súčasnosti. Nesmieme dopustiť, aby sa slovník nenávisť stal normou, ktorá nás prestane znepokojovať. Nestrácajme citlivosť k prejavom agresivity k jednotlivcom či skupinám ľudí, národom či náboženstvám. Nesmieme si zvyknúť na to, že extrémistické reči zaznievajú z úst verejne činných osôb a stali sa prejavom hnevu a vzdoru na sociálnych sieťach.

O najdôležitejšej udalosti roku 2017

V novembri pri výbere županov a poslancov zastupiteľstiev samosprávnych krajov sme takmer na hlavu porazili extrémistov tou najsilnejšou zbraňou akú máme – demokratickými voľbami.

HSP, 4. 1. 2017 (výňatok)

Pamätníky červenoarmejcov na Slovensku v ohrození

Poškodovanie pamätníka osloboditeľov v Košiciach a následné snahy o jeho odstránenie vyvolávajú na Slovensku obavy z prepisovania histórie. Udrží sa teda na Slovensku osloboditeľská tradícia Červenej armády, alebo budú o niekoľko rokov sovietski vojaci nazývaní okupantmi tak, ako dnes na Ukrajine, v Poľsku či pobaltských krajinách?

Vandalský čin skupinky Košičanov z konca augusta dostal pozhnanie nielen od médií, ale aj od viacerých politikov, vrátane prezidenta Kisku, ktorý osobne intervenoval u generálneho prokurátora počas zadržania jedného z páchatel'ov.

Chcú odstrániť pamätník

Spolu so silnejúcou medializáciou kauzy poškodovania košického pamätníka začali byť intenzívnejšie aj hlasy po jeho odstránení. Najprv dlhoročný redaktor časopisu týždeň Eugen Korda publikoval komentár, v ktorom nielen vyzýva na odstránenie pamätníka, ale popiera aj to, že by nás Červená armáda oslobodila. „Oni sa jednoducho pri hone na Hitlera prehnali Európou a zabrali každú piad' zeme, ktorú mu jeho spojenci zabráť dovolili,“ napísal redaktor pravícového týždenníka.

Ďalším v poradí, kto vyzval na odstránenie pamätníka je poradca expremiérky Ivety Radičovej Marián Balázs. Na stránkach Denníka N publikoval článok „Odstráňte už konečne celý ten bolševický pamätník“. „Jednou z charakteristických črt ruského bolševicko-imperiálneho panstva je označovanie okupovaného či uzurpovaného územia svojimi symbolmi, pomníkmi a pamätníkmi,“ myslí si poradca expremiérky.

Podobné snahy pritom stáli na začiatku procesov, ktoré sú na Ukrajine, v Poľsku či v pobaltských krajinách v plnom prúde – odstraňovanie sôch či preme-

novávanie ulíc, námestí alebo dokonca celých dedín spojené so zmenou výkladu histórie.

Hlavným problémom košického pamätníka je, podľa jeho poškodzovateľov to, že je na ňom jeden zo symbolov, ktoré mali na uniformách sovietski vojaci – kosák s kladivom. To však nie je na pamätníkoch padlých červenoarmejcov nič neobvyklé. Eventuálne teda môžu byť po Košiciach z rovnakého dôvodu „na odstrel“ aj iné pamätníky – v Prešove, Banskej Bystrici, Zvolene, Liptovskom Mikuláši a ďalších mestách a mestečkách Slovenska.

Jednou z organizácií, ktorá pamätníky Červenej armády bráni je Slovenský zväz protifašistických bojovníkov (SZPB). Vedúci mediálneho oddelenia SZPB Vladimír Mikunda si však nemyslí, že by odstraňovanie pamätníkov aspoň v blízkej budúcnosti bolo reálne, resp., že by volanie po ich odstránení silnelo. „Nemyslím si, že boj proti pamätníkom Červenej armády u nás silnie. On je len žľovitejší! Určite je to zo strany pravícových médií,“ hovorí Mikunda a zároveň upozorňuje, kto šíri tieto myšlienky: „Vôbec to nie sú predstavitelia slovenskej krajnej pravice, ani nikto z politickej strany Kotleba – Ludová strana Naše Slovensko! Sú to tí najzúrivejší „demokrati“, ktorí práve všetkých nás radia medzi extrémistov.“

„Zbúranie pamätníka Červenej armády v Košiciach a ani inde reálne nie je. Títo ničitelia

našich objektívnych dejín na to zatiaľ nemajú silu, majú iba fašistickú zúrivosť,“ uzatvára Mikunda.

Zostane v centre Trnavy?

SZPB stojí aj za iniciatívou chrániacou pamätník Červenej armády v centre Trnavy. Magistrát mal od jari v pláne presunúť pamätník z centra mesta a na jeho miesto dať neďalekú sochu M. R. Štefánika. Dôvodom mali byť podľa medializovaných informácií neopraviteľné chyby v statike pamätníka, keďže stojí na prekrytí rieky Trnávka.

Oblasťný výbor SZPB v Trnave preto inicioval na jar petíciu za zachovanie pamätníka na jeho pôvodnom mieste a vo veci komunikuje s magistrátom. Zber podpisov pod túto petíciu stále beží a podporiť ju môžu aj ľudia, ktorí nežijú priamo v Trnave. Zároveň prebiehajú aj stretnutia petičného výboru s vedením mesta, posledné 18. decembra. Podľa informácií Vladimíra Mikundu, bol na stretnutí vedenia mesta s petičným výborom prítomný aj mestský architekt, ktorý vylúčil, že by snahy o premiestnenie mali ideologické pozadie. „Záver k dnešnému dňu je taký, že otázka je síce stále otvorená, ale nikto nemá záujem vystáť pamätník niekam na okraj mesta. Ak sa v rámci nového architektonického riešenia aj posunie o pár metrov, stále to bude v tejto zóne a to pripúšťajú všetky strany. No stále nie je nič rozhodnuté,“ dodáva Mikunda.

Situáciu sleduje aj ambasáda

Situáciu okolo vojenských cintorínov a pamätníkov monitoruje aj ruská ambasáda na Slovensku a niekoľkokrát dôrazne upozornila na ich poškodovanie. V septembri 2016 zaslala ambasáda protestnú nótu slovenskému ministerstvu zahraničia. V auguste tohto roku sa situácia zopakovala a slovenskej strane svoje znepokojenie adresovalo aj ruské ministerstvo zahraničia.

Ambasáda komunikuje s trnavským magistrátom vo veci premiestnenia pamätníka z centra Trnavy a zároveň spolupracuje s rôznymi občianskymi združeniami, ako napríklad so SZPB. „Komunikujeme, spolupracujeme pri obnove pamätníkov, pri odhaľovaní nových hrobov červenoarmejcov a vo veľa prípadoch sa aj opierame o pomoc ruského veľvyslanectva. Nepoznám prípad, žeby Rusi niekomu nevyšli v ústrety,“ pochvaľuje si spoluprácu Vladimír Mikunda.

Artur Bekmatov, Sputnik, 25. 12. 2017

Pamätník Červenej armády v centre Trnavy.

Čo píšu iní

(Dokončenie zo str. 2)

lyň. Tam jeho oddiel uskutočňoval teroristické operácie v ukrajinských osadách, bojoval proti ozbrojeným silám UPA.

Čiže, ukrajinskí „pisálkovia“ sa boja už aj názvu „partizánsky zväzok“. No a to, že pohlavári Ukrajinskej povstaleckej armády, prijali svojho času prísahu vernosti Adolfovi Hitlerovi, to sa, pochopiteľne, zamlčiava.

Podľa topwar.ru, 13. 12. 2017

■ Poľský veľvyslanec na Ukrajine sa poťažoval na to, že reparácie zobral ZSSR

Poľsko a Ukrajina boli súčasťou komunistického tábora, lenže všetky nemecké reparácie získal ZSSR a Rusko, vyhlásil poľský veľvyslanec v Kyjeve Jan Peklo. Čiže „Poľsku a Ukrajine sa nedostalo nič,“ povedal a dodal:

„Ukrajina môže požadovať reparácie aj od Ruska, aj od Nemecka, pretože ich nedostala ani od jedného z nich.“

Poznamenajme, že na základe výsledkov Postupimskej konferencie z roku 1945 bolo rozhodnuté, že reparačné výhrady Poľska ZSSR uspokojí zo svojho podielu. Varšava sa však v roku 1953 vzdala ďalších reparácií z Nemecka.

Poľsko okrem toho podpísalo „Dohodu 2+4“ o konečnom usporiadaní vzťahov s Nemeckom, ktorá tiež „vylučuje akékoľvek požiadavky reparácií“.

Podľa vz.ru, 11. 12. 2017

■ Budúci rabín s netradičným nápadom

Študent Raphael A. z USA dostal počas školskej návštevy koncentračného tábora v Osvienčime netradičný nápad. Svoje krstné meno vyryl na stenu.

Sedemnášročného študenta pri čine videla sprievodkyňa a tak skončil vo väzbe. Súd v Osvienčime ho potrestal ročným väzením s dvojročným odkladom a pokutou približne 230 eur. „Pikantné na tom je, že Raphael A. je študentom školy, na ktorej sa pripravujú budúci rabíni a o historickom význame Osvienčimu tak veľmi dobre vedel,“ upozornil Ondřej Himmer zo zahraničnej redakcie Českého rozhlasu.

Mladík dostal trest na dolnej hranici, a tak sa zrejme neodvolá. Svoj čin vysvetľoval aj tým, že na stene už boli napísané iné mená. Minulý rok dostali za podobný čin rovnaký trest dvaja mladíci z Portugalska.

Aktualne.centrum.sk, 9. 12. 2017 (výňatok)

■ O reálnej úlohe USA v dvoch svetových vojnách

Člen Rady federácií RF Alexej Puškov zaujal stanovisko k vyjadreniu amerického prezidenta Donalda Trumpa o víťazstve Spojených štátov v dvoch svetových vojnách.

„Počas prvej svetovej bola ich rola pomocná, v druhej by Hitlera bez ZSSR neporazili,“ napísal na Twitter, zdôrazniac, že úloha USA v oboch svetových vojnách bola ďaleká od hlavnej.

Vz.ru, 9. 12. 2017 (výňatok)

■ „Igor Belousov“ sa vydal hľadať ponorky z čias vojny

Záchranná loď Tichooceánskeho námorníctva „Igor Belousov“ hľadá v Zálive Petra Veľkého zatopené sovietske malé ponorky M-63 a M-49 z čias Veľkej vlasteneckej vojny.

V auguste 1941 sa počas plnenia bojovej úlohy v juhozápadnej časti Zálivu Petra Veľkého bez stopy stratili dve malé ponorky Tichooceánskeho námorníctva M-49 a M-63.

Ponorky tohto projektu si vyslúžili názov „Maľjutky“, pretože sa dali prepravovať železnicou bez ich rozmontovania. Výtlak ponoriek bol 258 ton. Vyzbrojené boli dvomi torpédami a 45 mm kanónom.

Topwar.ru, 5. 12. 2017 (výňatok)

■ Zodpoviete si to nielen za Banderu

Na Ukrajine sú už zrejme glorifikovaní všetci nacistickí prisluhovači. Možno, že na velebenie zostali nejaké drobné polozabudnuté figúrky.

Čo však robí s tými, ktorým už boli vystavané pamätníky, napísané ódy a zložené opery? Je Ukrajina ochotná vzdať sa Banderu a Šucheviča? Asi ťažko. A čo Poľsko? Dokáže si osvojiť ich „hrdinstvo“ pri likvidácii vlastného národa? Taktiež asi ťažko.

Stockinfocus.ru, 2. 12. 2017 (výňatok)

Výročie oslobodenia je mestským sviatkom Tornale

Tornala bola oslobodená 19. decembra 1944 a už na druhý deň sa do mesta presunul štáb 2. UF maršala R. J. Malinovského. Miestni obyvatelia si tento dátum a jeho aktérov pripomínajú každoročne.

Nedávne pietne zhromaždenie sa začalo na námestí pred Pamätníkom osloboditeľov hymnou SR a básňou učiteľky Anny Zakharovej. Po nej sa k zhromaždeniu prihovoril predseda ZO SZPB v Tornale Marian Zelina. Zdôraznil krutosť a nezmyselnosť vojny, čo dokumentoval faktom, že mesto malo v čase vojny vyše 3000 obyvateľov, z ktorých Nyilasiovci a Nemci odviekli 658 do

koncentračných táborov. Vyše polovica ich tam zahynula.

Sloboda prišla do Tornale za cenu neporovnateľne vyšších strát osloboditeľov ako brániacich sa okupantov, ktorí tu mali vybudovanú obranu do hĺbky 20–30 km. Osloboditelia tu stratili 202 červenoarmejcov a 3 rumunských vojakov oproti 12-tim Nemcom.

Život v poloprázdnnej a vyrabovanej Tornale bol po oslobo-

dení ťažký. Všetkého bolo nedostatok, takmer tu nebolo rodiny, od ktorej by si vojna nezobrala ľudskú obeť. Boli aj také, v ktorých prežilo len dieťa.

Po príhovoroch položili vence k Pamätníku osloboditeľov M. Zelina s priamym účastníkom protifašistického odboja Artúrom Sobonyom a primátorka mesta Tornale Anna Segedy so sprievodom.

Následne účastníci položili veniec aj k pamätníku obetí zavlčených do koncentračných táborov a k pamätnej doske a reliéfu na budove OO PZ v Tor-

V Tornale pri spomienkových zhromaždeniach nikdy nechýbajú deti.

nale, kde mal štáb maršal R. J. Malinovský. Na tomto mieste osobnosť veliteľa 2. ukrajinského frontu predstavil oblastný predseda Historicko-dokumentáčnej komisie v R. Sobote Jozef Pupala. Pripomenul aj po-

dujatia, ktoré tunajší protifašisti pri tejto príležitosti organizujú: Kvapka krvi slobody a Memoriál maršala R. J. Malinovského v streleckej súťaži škôl Tornale zo vzduchoviek.

– JP –, foto Slavomír Skalák

Vzdajme hold a poctu...

Dňa 1. decembra 2017 si občania Trebišova na mestskom cintoríne už 73-krát pripomenuli 267 sovietskych vojakov a 17 Trebišovčanov, ktorí padli pri oslobodzovaní mesta od fašistov.

Cez špalier školákov, lemujúcich chodník k Pomníku osloboditeľov, ako prvý v pietnom sprievode položili veniec vďaka členovia Predsedníctva OblV SZPB v Trebišove na čele s predsedom Milanom Urbanom a členovia základných organizácií SZPB z Trebišova a okolitých obcí. Pokloniť sa padlým hrdinom prišli aj zástupcovia štátnej správy, samosprávy, zástupcovia OS SR, Polície SR a organizácií pôsobiacich na území mesta.

Po slovenskej a ruskej hymne a dobovej básni sa k zhromaždeným prihovoril primátor Trebišova Marek Čižmár. Pripomenul, že 1. december 1944 bol dňom, kedy sa Trebišovčanom skončilo vojnové utrpenie vykúpené krvou padlých vojakov a civilistov vo významných bojoch v tomto regióne. Na Dukle i Dargove. Postupu sovietskych vojsk genmjr. I. F. Dudareva predchádzala dôležitá operácia na rieke Ondava.

Záverčné slová primátora boli výzvou: „Vzdajme preto hold a poctu všetkým padlým vojakom, ako aj Trebišovčanom, ktorí chránili svoj domov, svoje mesto a vybojovali pre nás život bez hrozieb. Ľuďom, ktorí obetovali to najcennejšie, čo mali. Hrdinom, ktorým patrí naša úcta!“

73. výročie oslobodenia svojich obcí si pripomenuli aj občania v Sečovciach, v Novosade, v poddargovských obciach Dargov a Egřeš.

Spomienkové stretnutia organizovali starostovia obcí v úzkej spolupráci s predsedami a výbormi ZO SZPB.

– MU –

73. výročie oslobodenia Stropkova

V utorok 28. novembra 2017 si predstavitelia mesta Stropkov, zástupcovia štátnych orgánov, samosprávy, politických a spoločenských organizácií a v neposlednom rade občania mesta, pripomenuli ako jedni z prvých oslobodených miest 73. výročie oslobodenia mesta pri pamätnej tabuli osloboditeľom.

Aj keď Stropkov nebol prvým oslobodeným mestom bývalej ČSR, bol prvým mestom, ktoré oslobodili československí vojaci, konkrétne príslušníci 3. brigády 1. čs. armádneho zboru v ZSSR pod velením generála Ludvíka Svobodu.

Vojnové udalosti a ich význam pre súčasnosť v príhovore pripomenul stropkovský primátor Ondrej Brendza. Ešte viac priebeh oslobodzovania Stropkova priblížil oblastný predseda SZPB vo Svidníku Jozef Rodák, čo bolo prínosné najmä pre prítomných žiakov ZŠ. Spomenul, že 3. brigáde velil generál K. Klapálek, po ktorom bola do zmätkov v roku 1989 v Stropkove pomenovaná aj ulica.

V meste už dávnejšie zaznelo, že význam Stropkova a jeho podiel na protifašistickom odboji by si zaslúžil viac, ako len pamätnú dosku osloboditeľom. Príjemne preto zaznel predpoklad, že pri 75. výročí oslobodenia mesta sa hrdinom pokloníme už pri novom pamätníku.

Ján Uhrík, snímka Vladimír Ivanko (Pre Bojovník bez nároku na honorár)

Rimavská Sobota spomínala na osloboditeľov

Dňa 21. 12. 1944 sa po takmer šiestich rokoch okupácie dočkalo slobody aj centrum Gemera, Rimavská Sobota. V časoch okupácie odvliekli z nej do koncentračných táborov 670 „židobolševikov“.

Obyčajní obyvatelia bez rozdielu národností boli proti okupačnému fašistickému režimu. Svedčia o tom prípady, kedy mladí muži radšej opustili „hortyovskú vlasť“ a ušli do zahraničia. Iní, ktorí boli v maďarskej armáde nasadení na východný front, prebehli pri prvej príležitosti k Červenej armáde. Boli to napríklad „komsomolci“ z Rimavskej Soboty Pavol Balík (neskôr prešiel k Svobodovcom) a syn (?) Sotlára z Tomašovej Ondrej Šinar-Šmál.

Ondrej bol kapitánom Červenej armády a svoj život položil pri obrane Sevastopoľa 28. augusta 1941! Jeho meno nesie aj ulica v R. Sobote, miestna časť Tomašová.

73. výročie oslobodenia si Rimavskosobotania pripomenuli pietnym aktom pri pamätníku vojakov Červenej armády. Veniec k nemu položili aj žiaci víťazného družstva vedomostnej súťaže „Protifašistický odboj a oslobodenie mesta“ a spolu s nimi primátor R. Soboty,

členovia oblastnej organizácie SZPB, Polície SR a ďalších organizácií a inštitúcií v meste.

Účastníkov zhromaždenia privítal oblastný predseda SZPB Pavol Brndiar, ktorý po básni na počesť padlých v podaní Milany Jutkovej odovzdal slovo primátorovi Jozefovi Šimkovi.

Ten pozdravil priameho účastníka boja s fašizmom plk. v. v. Ladislava Sládeka a zdôraznil, že nesmieme zabudnúť, že za slobodu vďačíme vojskám 2. UF Červenej armády pod velením maršala Rodiona J. Malinovského.

Jozef Pupala

Plukovník L. Sládek medzi vojakmi rožňavskej posádky, ktorí sa organizačne podieľali na dôstojnom priebehu osláv.

Úctyhodné plány

Dňa 4. decembra 2017 sme z iniciatívy OÚ Brusnica, miestnej ZO SZPB, členov Klubu českého pohraničia východné Slovensko položením venca k pamätnej tabuli osloboditeľov zorganizovali za účasti starostov susedných obcí spomienkovú slávnosť na oslobodenie obce Brusnica a údolia Brusničky.

Po položení venca osloboditeľom Červenej armády a 1. čs. armádneho zboru v ZSSR pokračovalo rokovanie hodnotiacej členskej schôdze ZO SZPB.

Predseda ZO SZPB Jozef Fecko v správe výboru vyzdvihol dobrú spoluprácu so starostami susedných obcí i s vedením ZŠ v Kolbovcích. Besedy na ZŠ, privítanie bežcov štafetového behu vďaka a svornosti Tokajík – Kalinov... nás presvedča, že ideme správnou cestou.

Rozhodli sme sa postaviť pomník s pamätnou tabuľou svojmu rodákovi Michalovi Potomovi, prvej obeť banderovcov, brutálne zavraždeného v auguste 1945. Pamätník bude stáť pred budovou Obecného úradu Brusnica. Pomník venujeme nielen Potomovi, ale aj oslobodeniu obce a SNP.

Pre budúcnosť ideme vyvolať stretnutie starostov obcí údolia Brusničky, Závady a Ruskej Poruby s cieľom každoročne si spoločne za účasti žiakov zo ZŠ Kolbovce vzdávať úctu pri troch pomníkoch obetí 2. sv. vojny v lokalite Vysoká – Lipová, Dňa víťazstva nad fašizmom, SNP a výročia oslobodenia obcí.

Po dohode s predsedom Okresného výboru turistov v Stropkove Jánom Vereščákom pomníky budú zahrnuté do turistických máp, pomôžeme urobiť informačné tabule, vybudujeme oddychové miesta.

– JF –

Jediná naozajstná chyba je tá, z ktorej sa nič nenaučíme. John Powell

Spomienka na Mirka Nešpora

Za aktívny antifašistický odboj v decembri 1944 zatkli vysokoškolského študenta Mirka Nešpora príslušníci Hlinkovej gardy a následne ho v pivničnej cele umučili na smrť.

Bratislavská oblasť SZPB si ho pripomenula 14. decembra dôstojnou spomienkou pri jeho hrobe v Slávičom údolí v Bratislave.

Predseda ObV SZPB Martin Krno v príhovore priblížil krátky, ale zapálený protifašistický život tohto študenta Vysoké školy technickej, ktorý sa ako 20-ročný zúčastnil SNP.

V júli roku 1944 sa aktívne zapojil do ilegálneho protifašistického hnutia. Spolupracoval s predstaviteľmi KSS na Orave i s občianskou odbojovou skupi-

nou Jozefa Lettricha v Dolnom Kubíne. Pomáhal zakladať Revolučný národný výbor v Hruštine, Zákamennom, Námestove, bol tiež členom RNV v Ústí nad Oravou. Odvážne chodil do vojenských posádek agitovať slovenských vojakov, aby sa pripojili k povstaniu.

Mirko Nešpor pri plnení úloh niekoľkokrát prešiel cez povstalecký front do Banskej Bystrice. Koncom októbra 1944 sa zúčastnil partizánskeho boja v Nízkych Tatrách. Keď ochorel, vrátil sa do rodiska, kde žil v ilegale.

Pri cestovaní do Bratislavy, ktorá mala byť preňho bezpečnejšia, ho 13. decembra 1944 zatkli na železničnej stanici v Skalici členovia POHG. Nasledoval výsluch za výsluchom, sprevádzaný neľudským bitím a mučením, ktorému v noci zo 16. na 17. decembra 1944 podľahol. V pitevnom náleže sa píše, že jeho telo bolo pokryté krvavými podliatinami a odreninami na tvári, stopami po mučení horiacimi cigaretami a na krku mal ryhu od škrtidla.

Žiaľ, medzi tými, čo prišli vzdať poctu mladému človekovi opäť chýbali študenti. Prítom práve pre nich je hrdinský protifašistický postoj M. Nešpora najlepším príkladom vlastenectva.

-MÍ-

Mladí ľudia v Poltári vedia o ZO SZPB

Prakticky to 30. novembra 2017 potvrdilo aj otvorenie hodnotiacej členskej schôdze, o ktorej sa postarali práve mladí umelci zo ZUŠ v Poltári so svojou riaditeľkou L. Slobodníkovou.

Predseda ZO SZPB L. Kamenský sa poďakoval mladým umelcom a privítal zástupcov mesta, JDS, politických a spoločenských organizácií a zástupcov škôl. Za Oblasťný výbor SZPB v Lučenci privítal predsedu J. Cerovského a M. Švikruhovú a poďakoval im za spoluprácu a pomoc. V úvode nezabudol spomenúť aj posledného žijúceho člena a priameho povstaleckého bojovníka v SNP 93-ročného J. Ďuriana.

V správe o činnosti pripomenul, že v ostatných dvoch rokoch pribudlo do ZO SZPB 7 mladých členov, čím sa základná organizácia dostala na počet 46

členov. Vysoko ocenil spoluprácu so ZŠ a jej zapojenie sa do vedomostnej súťaže „Medzinky...“. Tajomník ZO SZPB J. Izdinský vyhodnotil činnosť a stav plnenia hlavných úloh ZO SZPB v priebehu roku 2017. Vytýčil tiež úlohy pre rok 2018.

Oblasťné rokovanie v Starej Ľubovni

Dňa 15. decembra 2017 sa v Starej Ľubovni konalo posledné, už siedme, zasadnutie tunajšieho oblasťného výboru SZPB.

Prioritne sa nieslo v duchu hodnotenia plnenia Programového zamerania SZPB. Oblasťný predseda Václav Homišan k tomu zdôraznil, že „SZPB si zachoval kontinuitu s minulosťou a v súčasnosti je v okrese Stará Ľubovňa prvým v rade občianskych združení, stojacim historicky jednoznačne na báze ideí stotožňujúcich sa s antifašizmom.“

Ďalej vyzdvihol, že „ObV SZPB je primerane spoločensky

úderným a súčasne všetkým demokratickým silám otvoreným a organizačne dostupným združením pre všetky vrstvy občianskej spoločnosti. V tejto súvislosti dôrazne upozorňujeme, že sme stále pripravení vystúpiť proti falšovaniu výsledkov 2. svetovej vojny...“

Podpredseda ObV SZPB Ladislav Šlachetovský kladne zhodnotil činnosť HDoKo a KUŽaM, ich úsilie pri naplnení cieľov SZPB v spoločnosti a predstavil

ich ďalšie plány. Tie úzko súvisia s presadzovaním humanizmu a demokracie v spoločnosti, hlavne medzi mladou generáciou, ako aj v spolupráci so školami, samosprávou, inštitúciami a politickými stranami podporujúcimi našu činnosť, JDS a ÚZS a vedeckou činnosťou regionálnych dejín.

Tajomníčka ObV SZPB Anna Majchrovičová zhodnotila hospodárenie s finančnými prostriedkami za rok 2017 a konštatovala, že ich čerpanie bolo v súlade so „Smereou...“. Vyzdvihla, že predbežný rozpočet na rok 2018 nám umožní zorganizovať dva výjazdy na spomienkové akcie – Výročie SNP v B. Bystrici a Deň hrdinov KDO na Duklu a jeden na pamätné miesta – Nemecká, Kremnička a Zvolen.

Za zmienku tiež stojí, že plán práce na rok 2018 ráta s 26 podujatiami zameranými na mládež, členov SZPB a verejnosť, zdôraznil V. Homišan.

Lákajme mladých osobným príkladom

Dňa 13. 12. 2017 zasadal Oblasťný výbor SZPB Poprad za prítomnosti predsedu SZPB Pavla Sečkára a člena ÚR SZPB za oblasťnú organizáciu Brezno Jána Šuleja.

Veľmi plodnú činnosť Popradčanov za druhý polrok 2017 pripomenul tunajší oblasťný predseda Michal Kopko. Poukázal však na to, že vo zväzbe musíme byť kvôli mladým ešte aktívnejší. Musíme ich získavať osobným príkladom na protifašistických akciách, ktoré zverejní dvojtyždenník Bojovník.

Novinky ZO SZPB Košice-Juh

Členovia ZO SZPB Košice – Juh privítali medzi sebou 7. 12. 2017 na hodnotiacom rokovaní aj delegátov za ObV SZPB Košice tajomníčku Moniku Gergelovú a členku predsedníctva Magdu Harčarikovú.

Správa v podaní predsedu Dušana Rybanského konštatovala, že táto schôdza je už štvrtá od zlúčenia troch bývalých základných organizácií 13. 11. 2014 (na Železníkoch, na Jazere a na Mlynskej), do terajšej ZO SZPB Košice-Juh).

Košice-juh, naši vzácní členovia.

Naša ZO SZPB má už len 13 členov, ktorí zažili hrôzy vojny na vlastnej koži. S ľútosťou však konštatujeme, že tohto roku nás navždy opustili Mária Pappová, Anna Ďugová a Michal Maďar. Prítomní si ich pamiatku uctili minútou ticha.

Napriek týmto úbytkom sa naša základná organizácia rozširuje. Od hodnotiacej schôdze v decembri 2016, napriek úmrtiam, sme sa rozšírili o 22 členov.

z Bojovníka a dvoch z Ročenky odbojárov 2018. Zaslúžili sa o to dopisovateľa Jozef Lipták, Mária Tomášová a Dušan Rybanský.

Povzbudivé pre nás je, že sa rozbehla spolupráca s MČ Košice-Jazero za aktívnej podpory starostky Lenky Kovačevičovej a predsedníčky komisie mládeže, športu a vzdelávania Andrei Gajdošovej.

Prvou spoločnou akciou bola 23. 5. 2017 prednáška s besedou pre

Oblasťný výbor schválil základné dokumenty na rok 2018 a v uznesení zaviazal svoje základné organizácie, aby pripravili svoje návrhy zmien do Stanov SZPB a do zvä-

Správa zo Svit

Dňa 4. decembra 2017 ZO SZPB vo Svite usporiadala hodnotiacu členskú schôdzu, na ktorej sme privítali nášho nového člena, primátora Svitu Miroslava Škvarka a oblasťného predsedu Michala Kopka.

Bilancovali sme uplynulé ročné obdobie, osobitne spoluprácu s ostatnými organizáciami, školami a mládežou. Pripomenuli sme si tiež svoje poslanie pri organizovaní pietnych akcií v spolupráci s mestom, zájazdov na celoštátne a oblasťné spomienkové slávnosti do B. Bystrice, L. Mikuláša, Krpáčova, Kališťa, na Podbanské a Duklu, ale aj naše besedy na školách a v knižnici.

Čestné uznanie od oblasťného výboru SZPB v Poprade sme udělili 9-tim najstarším členom za rozvíjanie odkazu národnoslobodzovacieho boja proti fašizmu. V slávnostnej časti sa nám k vianoč-

Slovo má Michal Kopko.

...neúspechy hodnotili 29. novembra 2017 za účasti prednostu OÚ Marcela Maťovčíka, Milana Rieckeho zo žilinskej oblasťnej organizácie a klubu vojenských výsadkárov. O práci organizácie a rokovaní jej schôdze informovala občianov Turca regionálna Televízia Turiec 5 minútovým záznamom.

Na úvod rokovania sa predstavili spevácky súbor Luč. Po nich predseda ZO SZPB Martin – stred, Jaroslav Šinko konštatoval, že v roku 2017 prijali 7 nových členov a 2 členovia ich navždy opustili. Konkrétne to bola Mária Baranová a čestný predseda ObV SZPB Martin, pplk. v. v. Vladimír Hetteš. K dnešnému dňu má ZO SZPB 100 členov.

Ďalej v správe o činnosti boli zhodnotené vlastné akcie i organizované oblasťným výborom

zového programového zamerania. V diskusii bola nadnesená aj otázka zákona o vojnových veteránoch, ktorú vysvetlil P. Sečkar.

-MR-

V Trebišove je členom SZPB aj primátor a...

Posledné rokovanie trebišovských odbojárov v minulom roku sa konalo 14. decembra v obradnej sieni mestského úradu. Okrem členov oblasťného výboru (21 z 27 členov) sa na rokovaní zúčastnili aj tajomník ÚR SZPB Viliam Longauer a vedúci organizačného oddelenia kancelárie ústrednej rady Zdenko Marton.

Primátor Marek Čizmár, ktorý vstúpil do našich radov, ubezpečil prítomných, že spolupráca medzi mestom Trebišov a našim oblasťným výborom je na veľmi dobrej úrovni a preto bude pokračovať aj v roku 2018.

Po schválení programu boli kooptovaní za členov oblasťného pléna predseda ZO SZPB Trebišov 3 Emil Puffler a predseda ZO SZPB Slovenské Nové Mesto Milan Rusinkovič.

Správu o činnosti predsedníctva a oblasťného výboru predložil predseda Milan Urban. Zaoberal

sa v nej prerokovanými otázkami šiestich predsedníctiev a troch plén, splnenými, ale aj nespĺnenými úlohami.

V trebišovskej oblasťnej organizácii je združených 26 ZO SZPB s 548 členmi. Za hodnotené obdobie bolo prijatých 43 členov, najviac v ZO SZPB Trebišov – Milhostov 11, v Stredě n/B 9 a v Kyste 7 členov. Opustilo nás 27 členov, z toho úmrtím 12 a 15 ukončilo členstvo.

V roku 2017 sme zorganizovali pietne podujatia pre členov, rodných príslušníkov a verejnosť:

zorganizovali sme návštevu Polonin, hrobov vojakov z 1. a 2. sv. vojny; Nyiregyházu, pomník 12 tisícov padlých a zavraždených občanov mesta v 2. sv. vojne; zúčastnili sme sa osláv 73. výročia SNP v B. Bystrici a Dňa hrdinov KDO (prítom sme navštívili Duklu, Údolie smrti, sochu arm. gen. Ludvíka Svobodu a pamätník vo-

jakom Červenej armády vo Svidníku); pre žiakov 9. ročníkov sme usporiadali súťaž „Medzinky...“

Pre nás významnou sa stala aj dohoda o cezhraničnej spolupráci, ktorú sme podpísali s maďarskými antifašistami z Nyiregyházy.

Získali sme tiež 26 nových odberateľov dvojtyždenníka Bojovník, z toho štyroch starostov obcí.

V diskusii okrem členov pléna vystúpili aj naši hostia.

-MU-

ným sviatkom prihovoriť primátor Škvarka a predsedu ZO SZPB Rudolf Abraham. Všetkých si uctili gratuláciou a malým darčekom, pripraveným žiakmi ZŠ Mierová.

-MU-

ZO SZPB SVIT

Slovo má Michal Kopko.

V Martine-stred svoje úspechy i...

...neúspechy hodnotili 29. novembra 2017 za účasti prednostu OÚ Marcela Maťovčíka, Milana Rieckeho zo žilinskej oblasťnej organizácie a klubu vojenských výsadkárov. O práci organizácie a rokovaní jej schôdze informovala občianov Turca regionálna Televízia Turiec 5 minútovým záznamom.

Na úvod rokovania sa predstavili spevácky súbor Luč. Po nich predseda ZO SZPB Martin – stred, Jaroslav Šinko konštatoval, že v roku 2017 prijali 7 nových členov a 2 členovia ich navždy opustili. Konkrétne to bola Mária Baranová a čestný predseda ObV SZPB Martin, pplk. v. v. Vladimír Hetteš. K dnešnému dňu má ZO SZPB 100 členov.

Ďalej v správe o činnosti boli zhodnotené vlastné akcie i organizované oblasťným výborom

9. memoriál maršala Malinovského

ZO SZPB v Tornali v spolupráci s miestnym reedukačným centrom zorganizovala 12. decembra 2017 už 9. ročník streleckej súťaže žiakov o putovný pohár Memoriál maršala R. J. Malinovského.

Do zápolenia sa pustilo šesť trojčlenných družstiev. Víťazom sa stalo „A“ družstvo gymnázia Tornaľa, na druhom bolo „B“ družstvo gymnázia Tornaľa a tretie miesto obsadil minuloročný víťaz z reedukačného centra Tornaľa.

a ústrednou radou SZPB. Veľa vlastných sa usporiadalo s patronárnymi organizáciami JDS Martin, Senior Klub Martin 2, ZV SR Martin a Zväzom vojenských výsadkárov.

Členovia organizácie sa môžu pochváliť aj pravidelnými úpravami a pietnymi podujatiami pri menej známom pamätníku na Štarkého lúke v Brezovej aleji v Martine, kde začiatkom roku 1945 nemeckí fašisti zavraždili 21 účastníkov odboja. Zúčastnili

sme sa aj slávnostnej akadémie k 72. výročiu oslobodenia na Spojenej škole v Martine a besied na základných školách.

Rokovanie bolo využité aj na odovzdanie pamätných listov našim jubilantom.

V diskusii sme hovorili nielen o úspechoch a plnení programového zamerania SZPB prijateho na XVI. zjazde, ale aj o čiastočných neúspechoch, akým je nenaplnenie zámeru odobrať dvojtyždenník Bojovník každým členom.

Súťaž jednotlivcov vyhral Szabolcs Oláh, na druhom mieste sa umiestnil Róbert Štefan Országh, obaja z Gymnázia Tornaľa a tretí skončil Patrik Plánka z reedukačného centra.

Účastníkov pred odovzďaním cien oboznámil s históriou podujatia predseda HDK pri oblasťnom výbore SZPB v R. Sobote Jozef Pupala. Pripomenul jej spojitost s odkazom protifašistického odboja. Prvé tri družstvá obdržali vecné ceny, ktoré im odovzdal predseda ZO SZPB Marian Zelina a každý účastník dostal aj Ročenku odbojárov 2018.

Medzi účastníkmi už tradične zavítal priamy účastník protifašistického odboja, člen partizánskej brigády Rákoci Artúr Sobonya z Tornale.

Po vyhodnotení súťaže bol podaný všetkým účastníkom súťaže poľovnícky guľáš.

-JP-
(Pre Bojovník bez nároku na honorár)

Mária Albertová, rodená Luptáková.

Odkaz do Ostrého Grúňa: Ešte žijem!

Koncom októbra 2017 priniesol denník Pravda správu, že v Ostrom Grúni zomrela pani Anna Nováková, ktorá mala byť poslednou pamätníčkou vyvraždenia a vypálenia tejto obce 21. januára 1945.

Paradoxom však je, že v okrese Rimavská Sobota dodnes žije taktiež očitá svedkyňa tohto masakru, vtedy 9-ročná Mária Luptáková. Nemci, spolu s gardistami, celú ich rodinu s otcom a matkou nahnali do domu Maslenovcov. Tých, čo nezastrelili a nenechali zhorieť v zapálených domoch, zoradili a odvádzali preč. Tak sa zachránila aj Marienka Luptáková.

Po skončení vojny pracovala ako pomocná kuchárka na výstavbe závodu Biotika Slovenská Lupča, kde sa zoznámila s terajším manželom Jánom Albertom. Po sobášii odišla na „dolniaky“, kde býva s rodinou dodnes.

Prostredníctvom dvojtyždenníka Bojovník teda posielame odkaz do Ostrého Grúňa, že pamätníčku tohto masakru máme stále medzi nami. Je ňou Mária Albertová, rodená Luptáková, ktorej želáme pevné zdravie a ešte dlhé roky medzi nami.

Dôkazom sú aj tieto fotografie.

Poznámka: Pani Mária má aj troch bratov, ktorí sa však narodili až po vojne. Ján Lupták býva v Považskej Bystrici, Augustín a Rudolf Luptákovci dokonca priamo v Ostrom Grúni!!!
Jozef Pupaľa, predseda ZO SZPB v Čiernom Potoku

Vpredu zľava: manžel Ján Albert, vpravo Mária Albertová, rod. Luptáková. Nad nimi zľava: najmladšia dcéra Anna, syn Ján a vpravo dcéra Eva.

Spomienky na otca nesmú padnúť do zabudnutia

„Som vojnové dieťa, ktoré na konci 2. svetovej vojny malo 6 rokov. Mám jeden moment v pamäti, ako som dostal na Vianoce 1944 od nemeckého vojaka čokoládu a ako ma v novom roku, v januári, stískal vojak Červenej armády.“

Sú to dve silné situácie, na ktoré si ako dieťa pamätám. Ostatné skutočnosti mám z rozprávania môjho otca, ktorého vo svojom živote nosím v spomienkach, o ktorých sa chcem podeliť.

Volám sa Ladislav Kamenský (nar. 1939). Mój otec Juraj sa narodil v roku 1910. Počas vojny a SNP sme bývali v osade Červeň pri Brezničke v okrese Poltár, blízko ktorej prechádzala hranica s Maďarskom. Otec bol maloroľník a rodina vychovala mňa a staršiu sestru. Keď mi otec rozprával o jeho vojenskej službe, vôbec to nebolo lichotivé, ale naopak, nebezpečné a kruté. Pamätám si ako povedal, že na našej Červeňi sme mali šťastie, že pri jeho návrate z Povstania sme nemali veľkú ujmu na majetku a nikto nebol ani ranený a ani usmrtený.

Otec bol odobratý v roku 1930 k pešiemu pluku 3, bol to náhradný prápor a potom bol ešte dvakrát povolán do armády. Po vypuknutí SNP odišiel k partizánom a v horách v okolí Červenej Skaly a Tisovca bol od 3. 9.

Syn Ladislav Kamenský dnes.

1944 do 5. 11. 1944. Doma sa objavil koncom novembra 1944. No nemohol tu zostať, skrýval sa u starého otca v stohu slamy.

Začiatkom novembra 1944 prišli na Červeň nemeckí vojaci. V našom dome sme museli vypratáť prednú izbu, ktorá na čas patrila nemeckému veliteľstvu s dôstojníkmi. Na dvore mali rádiostanicu. Dobytok sme museli odpraviť do susedov a v stajniach si nemeckí vojaci urobili posteľ z dosák. Pod domom k ceste umiestnili 4 kanóny. Keď spustili kanonádu Rusi aj Nem-

ci, museli sme pootvárať všetky okná na dome, lebo ani jedno by nebolo vydržalo veľký tlak.

Blížili sa Vianoce. Na Štedrý večer nemeckí vojaci vytiahli čokoládu ako darčeky, naladili si rádio. Mamka pripravila opekance, hríbovicu a kapustnicu. Všetci sme sa k sebe správili slušne. Prešli sviatky, pribudol nový rok 1945 a od Pincinej sa blížil front. Nikto nevedel ako sa to skončí, ľudia mali strach. V noci Nemci odtiahli na štvorzáprahu 3 kanóny, jeden išiel na Maky. Nikto z nás to nepostrehol.

Nemci utekali smerom na Brezničku, Ipeľ bol vyliaty a aj ponad most tiekla voda, taký bol veľký odmäk. Kone i nemecký obojživelník sa zaborili do blata a vody, nikto neprežil.

Ešte počas prítomnosti Nemcov prišli do nášho domu tri rodiny z Pincinej. Jedna sa ubytovala u nás a dve rodiny u starých rodičov. Otec sa veľmi doma neukazoval.

V čase keď Nemci odišli, boli sme u starých rodičov. Ich miesto potichu zaujali vojaci Červenej armády. Z jednej strany teda prichádzali Rusi, druhou odchádzali Nemci. Bez strelby.

Rusi si vonku na peci sušili

odev a čizmy a používali na to naše drevo. Veľmi sa ospravedľovali, že si dovolili zobrat' chlieb a jedivo. Dorozumeli sme sa, boli medzi nimi Poliaci a Česi. Potom zo skrýše prišiel aj otec.

Pechota behom dňa odišla a večer prišla technika. To deti viac zaujímalo. Pokukali sme ju a tešili sa, že konečne príde sloboda.

Ruskí prieskumníci išli hľadať most na prechod techniky medzi Brezničkou a Kalinovom. Nenašli ho. Prišli po otca. Pomohol im, prešli tanky, kanóny a transportéry. Otec hovoril, že

išli popri rieke Ipeľ na Močar, Mládzo a Cinobaňu.

Po znovuobnovení revolučných národných výborov nastúpil k milícii a bojoval proti banderovcom.

Som hrdý na svojho otca. Kde bolo treba pomôcť, ukázal sa ako človek. Mnohokrát mi opakoval, „syn môj, chráň mier a bojuj proti vojne“. Som šťastný človek, lebo od 13. januára 1945 žijeme v slobode a to aj vďaka môjmu otcovi Jurajovi Kamenskému.“

Spomienky zaznamenala Mária Švíkruhová

Juraj Kamenský vľavo.

Príbeh so smutným koncom

Tento tragický príbeh sa odohral 5. decembra 1944. V tento deň nemeckí esesáci zastrelili za Skallicou (pohorie v okrese Revúca) 21-ročného Daniela Kaššai. Príbeh nám vyrozprával brat zastreleného Jozef Kaššai, dnes čulý osemdesiatnik. Vtedy mal 7 rokov a od brata Daniela bol mladší o 14 rokov.

Vrch Kohút. Pod Kohútom Nemcami obsadené dedinky Muránska Zdychava a Revúčka. Na Muránskej Zdychave mali svoj štáb. Z druhej strany Kohúta – na Javorinke smerom na Čiernu Lehotu sídlil zase partizánsky štáb. Preto tu Nemci vykonávali „vyčisťovacie“ akcie. Jednu z nich zorganizovali na 5. decembra 1944.

Mladý Dano už dlhšiu dobu

pobýval u starých rodičov pri stodole. Pomáhal im pri každodenných prácach, pri kŕmení dobytky, rôznych opravách a podobne. Občas zašiel dole do dediny k rodičom a súrodencom. Tak to bolo aj 4. decembra 1944 popoludní. Podvečer sa chcel vrátiť ku stodole, ale v decembri je už skoro tma, tak ho rodičia prehovorili, aby prespal doma a išiel až ráno. Bolo vyhlásené

stanné právo, Nemci hliadkovali po dedine a okolí, takže bolo nebezpečné sa pohybovať večer a v noci vonku.

O tom, že Dano je doma, vedel aj jeho starého otca brat Jozef Kaššai, u ktorého mali Nemci svoj štáb. Práve on im povedal, „že tento mladý chlapec by mohol ísť s nimi“. A tak ráno o 3. hodine 5. decembra 1944 sa na dverách u Kaššaiovcov ozval buhot. Nemci prišli po Dana. Vzali ho so sebou na štáb.

„Vyčisťovacia“ akcia sa začína. Nemci postupujú od Muránskej Zdychavy smerom na Ska-

licu. Vedú ich dvaja mládenci Daniel Kaššai a Daniel Sekerák. Za Skallicou na Čiernolehotskej strane sa rozdelili na dve skupiny, takže rozdelili aj mládencov.

Bola veľká zima, fúkal pravý severák, preto aj viditeľnosť bola slabá. Nemci sa v teréne zle orientovali. Keď sa obe skupiny priblížili k sebe na dohľad, Sekerák zbadal muža zabaleného v maskovacej celte ukrytého za stromom a povedal Nemcom svojej skupiny „aha partizán“. Nemec neváhal a dávkou do samopalu Kaššai zastrelil. Dostal dávkou od ňoh až po ramená. Jeho posledné slová boli „Jaj, Bože môj, mama moja“.

Potom sa strhla prestrelka medzi Nemcami a partizánmi.

Po vyše 20-tich rokoch, keď Jozef Kaššai pracoval na výstavbe závodu SMZ Lubeník, stretol tam bývalého partizána zo Sirka (žiaľ meno si už nepamätá), ktorý bol svedkom tejto udalosti. Hovoril, že partizáni Nemcov očakávali a že on osobne bol v korune toho stromu a teda na vlastné oči videl, ako Daniela zastrelili.

Pochovaný je na cintoríne v Muránskej Zdychave, kde sú v troch hrobch pochovaní aj traja partizáni, ktorých mená ani národnosť sa nepodarilo zistiť.

Emil Matejka, kronikár ZO SZPB gen. Viesta Revúca

Ako poľská jazda víťazila nad Hitlerovými tankami

Dejiny poľského jazdectva, ktoré v roku 1939 neohrozene útočilo na nemecké tanky, majú hlboké spomienky. Pravdu o tom bádala nemecký historik.

Keď 1. septembra 1939 Nemci prepadli Poľsko, začala sa písať zvláštna história. Poľskí huláni, čiže ľahká jazda, boli rozhodne naladení na boj proti nemeckým tankom. Vyzbrojení kopijami zaútočili proti oceľovým strojom, ako keby tie boli z kartónu. Pochopiteľne, že táto neznalosť im priniesla smrť.

Nemecké propagandistické médiá preto vzápätí písali o samovražednom jazdectve, o Poliakov, ktorí útočili s kopijami a krikom. Medzinárodná tlač sa tiež chytila tejto epizódy a široko ju popisovala. Poľský režisér Andrzej Wajda 20 rokov po vojne filmom „Lotna“ (vo voľnom

druhom zbrane pozemnej vojny v 20. storočí“, dejiny túto tému dlho obchádzali. Pöhlmann, ako vedecký riaditeľ Centra vojenskej histórie a sociálnych vied Bundeswehru v Postupime, sa to rozhodol zmeniť.

Po tom, ako noviny Wehrmacht 13. 9. 1939 napísali o „takmer grotesknom útoku“ poľského jazdeckého pluku, v roku 1940 olej do ohňa pridali ďalšie propagandistické noviny. Pri útoku v tzv. koridore (medzi Pomoranskom a východným Pruskom) boli nemecké prvosledové tanky prepadnuté poľským jazdectvom. Vedľa litovskej hranice neďaleko Branska prebie-

stopu „jadra tejto histórie“. Podľa všetkého sa to dialo v prvých dňoch vojny, keď na ponáhlajúce sa útvary nemeckých tankových zväzkov alebo ich pechotný sprievod zaútočila poľská jazda.

Prebehlo to však inak, ako sa o tom aktívne písalo. Napríklad v bojovom denníku 4. tankovej divízie sa uvádzalo: „Zbadali sme protivníka, kavalériu, ktorá veľmi schopne a obratne, s využitím prirodzených prekážok (vodné prekážky a lesy), bojovala v tyle“. Kronikár 10. tankovej divízie zaznamenal nasledujúce: „V priebehu boja sa Poliakov ukázal mimoriadne schopným

preklade „Lietajúca“) stvoril z toho svojský pamätník, venovaný hrdinskému odporu Poliakov proti nepriateľskej presile.

Nerovný boj tankov a jazdy sa vzťahuje k jednému z najsilnejších a najnezabudnuteľnejších rozprávání tankovej vojny, píše nemecký historik Markus Pöhlmann vo svojej dizertačnej práci „Tanky a mechanizácia vojny“. Hitlerov životopisec Joachim Fest o útoku poľského jazdectva písal ako o „smrtonosnom donkichotstve“. A jeden z najlepších expertov na tankové vojny Karl-Heinz Frieser spomína vo svojej známej knihe „Legenda Blitzkriegu“, že poľskí kavalisti zaútočili na nemecké tanky so šablami.

Hoci tank bol „významným

hala podobná operácia. „Každý však vie, že máte len jeden skutočný tank, ostatné sú atrapy,“ prináša sa citát vojenského zajaťca.

Po roku 1945 sa aktívne citovala práca H. Guderiana „Spomienky vojaka“ (1951). Bývalý generál písal o poľskej jazdeckej brigáde Pomoranska, ktorá 3. septembra v Tucholských boroch kvôli „neznalosti štruktúry a činnosti našich tankov zaútočila s chladnými zbraňami a mala vražedné straty“. Vzápätí sa podobné historicky objavovali v spomienkach niektorých vojskových zväzkov.

V dokumentoch nemeckých divízií, ktoré sa uchovávajú v spolkovom archíve vo Freiburgu, Pöhlmann prichádza na

protivníkom. Osobitne treba vydvihnúť vedenie boja jazdeckou brigádou Pomoranska v Tucholských boroch.

Naozaj, pravdepodobne v prvých dňoch vojny v Poľsku vznikla zvláštna hybridná situácia vedenia boja, píše Pöhlmann. Lenže tu nešlo o nezodpovedné „smrtonosné donkichotstvo“, ale o náhodnú zhodu okolností. Poľskí kavalisti spravidla efektívne konali proti tankistom vtedy, keď začali bojovať pomocou protitankových zbraní pri krytí poľnými opevneniami. „To iba v publicistickej diskusii, namiesto meštiackych rozprávání, sa začalo o kavalérii písať ako o úchvatnej histórii boja jazdy s tankami...“, dodáva Pöhlmann.

Táto mýtická história sa stala prítiažlivou práve vďaka svojej dvojakosti. Z nemeckej perspektívy bol nerovný boj dôkazom ignorovania protivníka a uvádzania poľských vojakov do omylu nezodpovedným velením. Z poľského uhla pohľadu sa tento súboj interpretuje ako hrdinstvo.

Originál: So siegten polnische Reiter gegen Hitlers Panzer (Berthold Seewald)

Podľa dieweit.de, 4. máj 2017 (inosmi.ru)

Viete, že...?

...časopis *The National Interest* napísal, že USA od roku 1800 uskutočnili 392 vojenských zásahov do záležitostí cudzích štátov?

S údajmi prišla výskumná služba Kongresu USA, ktorá hovorí, že každých 50 rokov sa počet týchto zásahov zvyšoval. V rokoch 1800–1849 ich bolo 39; v rokoch 1850–1899 ich bolo 47; v rokoch 1900–1949 ich bolo 69; v rokoch 1950–1999 ich bolo 111 a od roku 2000 po rok 2017 Spojené štáty zasahovali do záležitostí iných štátov 126 krát!

Na porovnanie tempa rastu amerických intervencií si je treba porovnať ešte dva údaje: Po prvé, v rokoch 1948–1991 USA spáchali 46 vojnových zásahov a od roku 1992 – po rok 2017 ich bolo už 188. Čiže za ostatných 25 rokov nárast vojnového zasahovania USA do záležitostí iných štátov narástol štvornásobne.

Znamená to, že eldorádo amerických agresíí do záležitostí iných štátov sa začalo až po studenej vojne. Hoci každý „demokrat“ by rád dokázal, že to tak nie je. Ibaže ani on nepreonačí stáročiami preverenú pravdu, že s „jedlom“ rastie chuť. Aj na agresiu!

...za roky Veľkej vlasteneckej vojny ZSSR sa Hrdinom Sovietskeho zväzu stalo 7998 Rusov (0,0068 % z počtu obyvateľov podľa obyvateľstva k roku 1939), 2021 Ukrajincov (0,0072 %), 299 Bielorusov (0,0056 %)...?

Ďalšími podľa počtov nasledujú: 161 Tatárov, 107 Židov, 96 Kazachov, 90 Gruzíncov, 89 Arménov, 67 Uzbekov (0,0013 %), 63 Mordvincov, 45 Čuvašov, 43 Azerbajdžancov, 38 Baškírov, 33 Osetíncov. Za nimi pokračujú – Marijci, Turkméni, Tadžici, Lotyš, Kirgizi, Komi, Udmurti, ktorí majú od 10 do 18 Hrdinov ZSSR.

Po 9 Hrdinov ZSSR majú povozľskí Nemci a Estónci, po 8 Kareli, Buriati a Mongoli, Kalmyci a Kabardinci. Adygovia majú 6 Hrdinov ZSSR (0,080 %), Abcházci 4, Jakutovia 2 a Tuvinci 1.

Lenže Hrdinami ZSSR boli aj predstavitelia chabro bojujúcich represírovaných národov: 5 Čečencov (0,0012 %) a 6 krymských Tatárov.

Práve percentuálne vyjadrenie počtu Hrdinov ZSSR najlepšie dokazuje, že svoj vklad do víťazstva nad fašizmom rovnako vložili malé národy ZSSR, ako tie veľké.

...v roku 1942 bolo zastavené povolávanie do armády obyvateľov Čechensko-ingušskej republiky?

Avšak už koncom leta toho roku, keď Nemci dorazili k severnému Kaukazu, bol vyhlásený nábor dobrovoľníkov medzi Čečencami a Ingušmi. Medzi dobrovoľníkov sa ich zapísalo 18 500 a vytvorili samostatný Čechensko-ingušský pluk, ktorý stál pripravený na smrť pod Stalingradom.

...od roku 1945 bolo na Zemi uskutočnených takmer 2 500 atómových skúšok?

Približne dve tretiny z nich boli podzemné a 520 bolo vzdušných. Sila mnohých výbuchov, osobitne tých prvých, je stále neznáma. No a o tom, či atómové skúšky vykonali Izrael, JAR a KĽDR sa stále sporia fyzici, diplomati i historici.

Ruská RIA Novosti tieto údaje zverejnila v súvislosti s absolútnym novým poznaním vedcov Inštitútu atómovej fyziky v Novosibirsku, ktorí našli v letopočtoch sosien stopy po skúškach atómových zbraní v 1960-tych rokoch. Záver je vraj z toho jednoznačný – že atómové testy mali už vtedy globálny vplyv na našu planétu.

...že bývalému lídrovi bosenských Srbov Radovanovi Karadžičovi bol rozsudok (40 rokov žalára) vynesený v deň začiatku bombardovania Juhoslávie?

Niektó túto „zhodu okolností“ nazýva cynizmom, niektó spravodlivým verdiktom. Lenže tak, ako sú dejiny samotnej vojny v Juhoslávii nejednoznačné, tak jednoznačné nie sú ani dejiny medzinárodného súdneho dvora v Haagu. Preto sa rozchádzajú aj názory expertov na tento rozsudok.

...vojna proti terorizmu už 16 rokov stojí USA v priemere 250 miliónov dolárov denne?

Periodická správa ministerstva obrany (DoD) nazývaná „Náklady na vojny“ uvádza celkovú sumu 1,46 biliónov USD. International Business Times o tom referuje, že už 16 rokov to znamená denné náklady 250 miliónov dolárov.

Titul ďalej uviedol, že vojna s terorizmom sa stala najnákladnejšou vojnou od čias 2. sv. vojny. Podľa výskumnej služby Kongresu „je jedinou vojnou v amerických dejinách, ktorá stála viac ako ak Globálna vojna proti terorizmu. 2. sv. vojna, ak ju prepočítame na súčasné doláre, stála 4,1 biliónov USD. Priame náklady na Vietnamskú vojnu činili v prepočte na súčasné doláre 738 miliárd USD.“

A. Mikundová

Jubilanti ZO SZPB sa dožívajú

- **Andrejová:** Darina Kavčáková 55 rokov.
- **Bratislava 7:** Želislava Mitevová 90, Viera Miznerová 82 a Karol Ševčík 75 rokov.
- **Bratislava 16:** Emília Wimmerová 93, Rozália Víchová 92 a Jozefína Vašinová 87 rokov.
- **Bojnice:** Eva Lukačová 84 rokov.
- **Belá – Dulice:** Ing. Drahúša Bezděková 60 rokov.
- **Báhoň:** Anna Čaplová 65 rokov.
- **Banská Bystrica – Radvaň:** Vladimír Vojtko 40 rokov.
- **Banská Bystrica – Tr. SNP:** Ing. Vladislav Syruček 91 a Mária Chudá 80 rokov.
- **Banská Bystrica – J. Rýsa – Tr. SNP:** Ing. Mária Härtingová 60 rokov.
- **Báčkov:** Jozef Jadloš 60 rokov.
- **Bardejov 1:** Anna Michaličková 90 rokov.
- **Bardejov 2:** Irena Štefančíková 91, Anna Kubišová 89, Terézia Olearčinová 75, Ján Holoda a Štefan Rodák 70, Ladislav Semančík 55 a Jozef Grohoľ 50 rokov.
- **Bardejov 3:** Anna Filáková a Helena Stachová 84, Margita Kažimirová 83, Anna Vančíková 70, Mgr. Anna Kurilová 65 a Anna Zajacová 60 rokov.
- **Bardejov 4:** Mária Sudimáková 93, Žofia Čech-Gutová 70, Anna Jusková 65 a Mgr. Ján Tančin 50 rokov.
- **Cinobaňa:** Dušan Abelovský 60 rokov.
- **Čadca:** Gizela Mikitová 84 rokov.
- **České Brezovo:** Lenka Sýková 70 rokov.
- **Čierny Balog:** Anna Zemková 88 a Anna Muránska 70 rokov.
- **Dolné Vestenice:** Mária Dvončová 91, Viola Balážová 70 a Ľubomír Turanský 65 rokov.
- **Dobšiná:** Božena Laszlová 65 rokov.
- **Dolný Kubín:** Ľudovít Kudlík 89 rokov.
- **Dunajská Streda:** JUDr. Nina Lefflerová 93, Helena Chrenková 85 a Milan Glezgo 70 rokov.
- **Egreš:** Mária Malčíková 60 rokov.
- **Hrnčiarске Zalužany:** Milan Málík 55 rokov.
- **Horná Mičiná:** Ing. Milan Štubniak a Jozef Majer 65, Mgr. Daniel Duraj 40 rokov.
- **Harmanec:** Jozef Kupčok 83 rokov.
- **Hniezdne:** Pavol Ružbašan 70 rokov.
- **Humenné 1:** Vladimír Komanický 83 rokov.
- **Klenovec:** Zuzana Medvedová 92, Pavel Jakabšic 88 a Margita Bálintová 84 rokov.
- **Kremnica:** Rozália Marková 85 rokov.
- **Klokočov:** Margita Viteková 80 rokov.
- **Krivé:** Zuzana Čičilová 94 rokov.
- **Kokava n/Rimavicou:** Ondrej Ňuňuk 85, Zuzana Svitekova 81, Božena Borošová 80 a Pavel Zdút Šťastný 65 rokov.
- **Lučenec 1:** Oľga Pisárová 90 a Mgr. Zuzana Miesková 82 rokov.
- **Lučenec 2:** Alica Palovičová 65 a Kristína Kravčíková 60 rokov.
- **Lučenec 3:** Emília Ličková 86 rokov.
- **Lenartov:** Ján Kavulič 81 a Ing. Kristína Janošková 60 rokov.
- **Livov:** Anna Hnatková 55 rokov.
- **Liptovská Teplička:** Anna Muchová 98 a Mária Gigacová 88 rokov.
- **Liptovský Mikuláš:** Ing. Pavel Chrapčiak 92 a Ján Chrapčiak 75 rokov.
- **Medzibrod:** Magdaléna Sanitrová 89 rokov.
- **Medzilaborce:** Božena Franková 65, Anna Dobdová a Jozef Sivý 55 rokov.
- **Michalovce:** Anna Halasová

- 95, Anna Miháliková 90, MUDr. Jozef Voskár 84, Andrej Gramata 83, Helena Šaraničová 82, Anton Kováč 81, Július Pavlov 70 a Ing. Miroslav Prega 65 rokov.
- **Nitra – Horné mesto:** Helena Mečiarová a Helena Folažárová 88, RSDr. Jozef Havel 75 rokov.
- **Pohorelá:** Františka Gáliková 92, František Tlučák 90, Júlia Haľaková 85, Anna Šulejová 82 a Rudolf Polák 75, Ján Lakanda 70, Anna Hurtečáková 60 a Ján Haluška 55 rokov.
- **Púchov:** Ľubomír Sobolič 65 rokov.
- **Poltár:** Mgr. Júlia Sabová 85 rokov.
- **Parchovany:** Anna Ivanocová 85 rokov.
- **Revúca – gen. Viesta:** Pavol Hruška 87, Eva Gérecová 80, Eva Balážová a Veronika Gregorová 70, Mária Janičová 60 rokov.
- **Rimavská Sobota 2:** Július Coch 86, Mgr. Viera Repová 75, Anna Valachová 70 a Renáta Sivoková 50 rokov.

- **Senica:** Mária Slivková 87 a Pavel Kubiček 80 rokov.
- **Sliac:** Zlatica Egryová 93 rokov.
- **Strážske:** Ján Sivčo 92, Anna Vaľová 88, Imrich Meňovčík 86 a Ing. Ján Pliška 65 rokov.
- **Snina:** Mária Grundzová 83 rokov.
- **Snakov:** Michal Malega 55 rokov.
- **Stebník:** Miluše Varcholová 70 rokov.
- **Šarišské Čierne:** Mgr. Andrej Buvalič 55 rokov.
- **Trenčianske Teplice:** Karol Mrázik 87, Ing. Viktor Sedlák, CSc. 86, Ľudovít Kováč 70, MUDr. Darina Žbirková a Oľga Porubská 65, Martin Berec 35 rokov.
- **Trenčín 1:** Klára Kopecká 89, Anežka Samáková 86 a Štefánia Adamusová 83 rokov.
- **Trenčín 2:** Júlia Polášková 90 a Ľubica Straková 65 rokov.
- **Trnava 1:** Mária Nováková 83, Margita Karasová, Oľga Kollárová a Cecília Slámková 80, Ján Tóbl 70 rokov.

- **Trebišov 2:** Anna Vrabeľová 89 rokov.
- **Trebišov 3:** Božena Kušnirková 84 rokov.
- **Uderiná:** Katarína Brablecová 55 rokov.
- **Utekáč:** Anna Becaniová 82 a Janka Kretová 65 rokov.
- **Vráble:** Mária Rózová 83 rokov.
- **Varadka:** Ján Carach 60 rokov.
- **Vyšný Tvarožec:** Jana Baláčáková 45 rokov.
- **Zborov:** Mária Šoltýsová 88 rokov.
- **Zvolenská Slatina:** Mária Pavlíková 83 rokov.
- **Zvolen – Zlatý Potok:** JUDr. Ivan Bartl 91 rokov.
- **Žiar n/Hronom:** Valéria Kriváková 87, Jozef Škvarka 80, Oľga Debnárová a Zlata Drblíková 65 rokov.
- **OblV Žilina:** František Marek 98 a Miroslav Šavol 93 rokov.

Jubilantom srdečne blahoželáme.

Okrúhle jubileum funkcionárov

V Liptovskej Lúžnej v decembri 2017 zasadal rozšírený výbor ZO SZPB, ktorý riešil prípravu hodnotiacej členskej schôdze za rok 2017.

Po oficiálnej časti nasledovali oslavy okrúhlych jubilej členov základnej organizácie. Laco Huba – predseda ZO SZPB sa dožil 60 rokov života. Súčasne s ním oslavovala 60-tku aj Kvetka Chlepková – podpredsedníčka výboru ZO SZPB.

Pekného okrúhleho veku 90 rokov sa dožila dlhoročná členka, priama účastníčka protifašistického odboja Anzelma Vlniešková.

Všetci zúčastnení im okrem gratulácií do osobného života popriali predovšetkým veľa síl a elánu do ďalšej práce v ZO SZPB, ktorá je v súčasnej pohnutej dobe nanajvyš aktuálna.

Marek Kuchta, ZO SZPB L. Lúžna

Odišiel „posledný svobodovec“

S pocitom hlbokého smútku sme sa 30. júla 2017 naposledy rozlúčili so vzácnym človekom, priamym účastníkom bojov proti fašizmu, príslušníkom 1. čs. armádneho zboru v ZSSR a členom SZPB, Jánom Komišákom, ktorý od nás odišiel vo veku 90 rokov.

Pochádzal z obce Makovce, kde sa narodil 8. októbra 1926. Detstvo a roky skoro dospelé prežil v rodnej obci, v zime v škole, v lete na poľnohospodárskych prácach. Ako čerstvý „osemnásťnik“ sa prihlásil v decembri 1944 do armádneho zboru, čo vnímal ako svoju vlasteneckú povinnosť. Chápal, že vojna sa ešte neskončila a je treba oslobodiť celú našu vlasť.

Po krátkom veľmi intenzívnom výcviku bol zaradený v januári 1945 do prvej línie. Smerom na Bardejov „naháňali“ Nemcov. Po niekoľkých šarvatkách sa koncom januára 1945 zastavili až pred Liptovským Mikulášom. V predvečer rozhodujúceho útoku sa pri Smrečanoch dostali do prestrelky s nemeckou hliadkou. Pritom sa ťažko zranil. Život mu „zachránil“ jeho ruský priateľ, ktorý vlastným telom zachytil hlavnú silu vybuchnutého granátu. Po niekoľkých hodinách bez pohybu, predstieraním mŕtveho, v mraze v zemi nikoho, lebo fašisti ranených dobýjali alebo dostreľovali, sa ho ráno podarilo presunúť do nemocnice v Sanoku.

Na snímke je Ján Komišák stojaci vpravo vzadu. Je to ten najvyšší.

Charakter zranenia a niekoľko operácií mu už nedovolili návrat do prvej línie a tak do konca vojny „slúžil“ ako ošetrovateľ a člen pomocného personálu. Pomáhal raneným druhom.

Život sa s Jánom Komišákom nemaznal ani po oslobodení. Odmietol ponuku zostať v armáde, ťahal ho to domov, na rodnú zem.

Pracoval v poľnohospodárstve, či už v STS, v štátnom majetku alebo v inštitúte. Každú prácu vykonával s láskou a plnou zodpovednosťou.

Vyše 68 rokov prežil v harmonickom manželstve. S manželkou Máriou vychovali 4 deti, dcéru a troch synov, z ktorých si každý zastal čestne svoje miesto v živote.

Za svoju bojovú činnosť i mierovú prácu bol J. Komišák mnohokrát vyznamenaný, dostal nielen československé a slovenské, ale aj poľské, ukrajinské a ruské vyznamenania. Najviac si cenil Medailu Veľkej vlasteneckej vojny udelenú prezidentom RF V. Putinom k jubileu ukončenia 2. svetovej vojny.

Ján Komišák bol aktívnym členom SZPB a kým mu to zdravotný stav dovolil, veľmi rád sa stretával s priateľmi, so spolubojovníkmi z bojov proti fašizmu a spolupracovníkmi, s ktorými obnovovali a budovali oslobodenú vlasť.

Ďakujeme mu za všetko, čím pomohol úspešne plniť sľachetné ciele nášho Zväzu, pre krajší a lepší život nás všetkých. Tomuto cieľu venoval veľa, svoju krv i svoje zdravie.

Aj preto musíme jeho odkaz boja proti fašizmu aj statočnej práce preniesť na ďalšie generácie.

ZO SZPB Stropkov

Navždy sme sa rozlúčili

- **Andrejová** so 73-ročným Jozefom Simkom.
- **Bardejov 1** s 90-ročnou Annou Špakovou, 86-ročnou Paulou Marinkovou a 76-ročným Štefanom Čechom.
- **Bardejov 3** s 83-ročnou Annou Čizmárovou a 70-ročnou Irenou Pitucovou.
- **Báhoň** so 73-ročným Jarolímom Červenkom.
- **Handlová** s 94-ročnou Helenou Schniererovou.
- **Hažlín** so 79-ročným Jánom Hricom.
- **Melčice – Lieskové** s 96-ročnou Paulínou Sklenskou.
- **Prašník** s 89-ročnou Alžbetou Mosnou.
- **Pohorelá** s 82-ročnou Júliou Borlokovou, 81-ročným Matejom Syč-Romanom a 75-ročným Jánom Datkom.
- **Rajec** s 96-ročným Martinom Lietavcom a 66-ročným Jánom Stankom.
- **Revúca – gen. Viesta** s 84-ročným Jánom Roškom.
- **Snakov** s 91-ročnou Annou Daňkovou.
- **Trenčín 1** s 89-ročnou Annou Michalovou a 86-ročným Jozefom Novotným.
- **Trenčín 2** so 101-ročným Jánom Batkom.
- **OblV Žilina** s 94-ročným Viliamom Šebanom.

Češť ich nehnúcej pamiatke!

Pozvánka na Pochod vďaka SNP v Cigli a Handlovej

V sobotu 20. januára 2018, už štyridsiaty tretí raz, sa uskutoční Pochod vďaka SNP v Cigli a v Handlovej, venovaný pamiatke obetí nešťastného 13. januára 1945.

Zavčas ráno obec Cigel obsadilo nemecké nacistické trestné komando, špeciálne vycvičené a určené na protipartizánske akcie, na zastrážovanie a prenasledovanie obyvateľstva. Skoro všetkých mužov zaistili v krčme U Murára, vypočúvali a odviekli na gestapo do Prievidze. Bola to krutá daň za to, že obec pomáhala partizánom z oddielu MAJOR, ktorý operoval v pohorí Vtáčnik nad Cigľom.

Dve bežkárské a štyri pešie trasy Pochodu vďaka smerujú z Cigľa na Biely kameň, na Jančekovu skalu, alebo do Handlovej. Slávnostné otvorenie je v Cigli pri Pamätníku padlých o 9:30 hod., účastnícky poplatok je 3 alebo 1 euro, prezentácia je od 07.00 hod., štart priebežný, doprava individuálna alebo autobusmi z Handlovej do Cigľa, resp. z autobusovej stanice v Prievidzi, nástupište č. 14 a späť do Prievidze. V cieľi (v Cigli alebo v Handlovej) čaká všetkých registrovaných turistov a lyžiarov výborný guláš, účastnícky list a odznak.

Organizačný výbor Pochodu vďaka pod vedením starostu Cigľa Štefana Mjartana urobí všetko pre spokojnosť a bezpečie zúčastnených.

Účastníci sa nielen prejdú vo voľnej prírode, stretnú sa s priateľmi, ale užijú si aj nezabudnuteľné chvíle pri čaji a živšej hudbe na murovanej a drevenej chate.

Dovidenia v sobotu 20. januára 2018 v Cigli!

ZO č. 2 SZPB v Brezne vás pozýva na turisticko-lyžiarsky Pochod vďaka

po stopách osloboditeľov, ktorý sa koná pod patronátom primátora Tomáša Abela.

41. ročník Pochodu vďaka je venovaný 73. výročiu oslobodeniu mesta Brezno a uskutoční sa v sobotu 20. januára 2018.

Začiatok akcie je o 09.00 hod. na námestí v Brezne – kladením venca k Pomníku padlých.

O 9.15 hod. je odchod autobusu od Mestského úradu smerom na Čierny Balog.

Pochod sa začne od 10.00 hod. – v obci Čierny Balog (pamätník SNP) a povedie do Brezna cez horský hrebeň Koreňová (861 m.n.m.), dĺžka je cca 12 km s prevýšením 400 m.

Cieľ je v reštaurácii ŠPORT PUB na sídlisku Mazorník. Trať je stredne náročná.

Pochod má prívlastok **Memoriál Jána Zemku**, na pamiatku jeho zakladateľa – priameho účastníka SNP a dlhoročného aktívneho športovca a funkcionára SZPB.

Cestovné z Brezna pre nečlena SZPB je 1 €. Objednané je aj počasie s výhľadmi na mesto Brezno a celý hrebeň Nízkyh Tatier, ako aj na Čierny Balog a Rudohorie.

Nezabudnite na vhodné oblečenie, čaj, náladu a chuť pohybovať sa peknou prírodou.

Kontakt: Milan Kováčik, tel: 048/611 2098, mobil: 0915 474 305

Na pripomenutie link na 40. ročník Pochodu..., konaného 21. januára 2017: http://www.stredoslovaci.sk/spravy-zaujímavosti-170124_pochod_vdaky

STAVEBNO-OBCHODNÁ SPOLOČNOSŤ

HROMEX, s.r.o.,
Tajovského 18,
917 08 Trnava,

Sídlo výrobnjej prevádzky:
Bulharská 44,
917 00 Trnava
tel.: 033-5533 733,
mobil: 0903 768 490

www.hromex.sk

Riadková inzercia

Kúpim medaile, vyznamenania, a staré mince. Tel: 0944001371

Protifašisti z Pliešoviec sa majú čím chváliť

Napríklad aj tým, že ich ZO SZPB A. Kordu v roku 2017 do svojich radov získala 9 nových členov. Žiaľ, organizáciu opustil jej najstarší člen, 96-ročný P. Martuš.

Aj toto zaznelo v slovách predsedníčky M. Rausovej počas hodnotiacej schôdze dňa 28. 11. 2017. Preukazy novým členom odovzdal člen oblastného výboru a predseda ZO SZPB v Sáse D. Mozofa.

ZO SZPB A. Kordu v Pliešovciach si svoje úlohy a predstavy splnila. Pomohla jej k tomu spolupráca sa miestnym kultúrnym domom, VÚ Lešť, ZO SZPB Sása a D. Niva a ZŠ s MŠ Pliešovce. Osobitne cenná

je expozícia k SNP, ktorú pod vedením učiteľky V. Ďurčovej pripravili žiaci 9. ročníka.

Dôležitou športovou udalosťou býva Stolnotenový turnaj M. Vernarského, organizovaný M. Rausom.

Najdôležitejšou udalosťou boli oslavy 72. výročia Dňa víťazstva nad fašizmom, za účasti predsedu SZPB P. Sečkára, konzulky Rumunska v SR E. M. Alexandru a predsedami a členmi ZO

SZPB z B. Bystrice Š. Bartošom a Š. Paškom zo Španej Doliny. Účastníci osláv si uctili pamiatku padlých rumunských vojakov. Predseda P. Sečkár pri tom odovzdal medailu Za obetavú prácu pre SZPB starostovi obce Š. Sýkorovi a M. Rausovej.

O kultúrny program na oslavách i členskej schôdzy sa postarala spevácka skupina KD pod vedením A. Ostroluckej, hudobného sprievodu F. Slovák a V. Strmeňa.

Na úspechoch našej ZO SZPB má podiel aj finančná pomoc zo strany obecného úradu.

Aký bol minulý rok v ZO SZPB v Dobrej Nive?

Decembrovú hodnotiacu členskú schôdzu ZO SZPB v Dobrej Nive otvoril podpredseda Zdenko Zajac

Predseda Ján Slosiarik predniesol správu o činnosti, v ktorej zhodnotil všetky spomienkové oslavy, ktoré sa v obci organizovali. Obec Dobrá Niva v spolupráci so ZŠ s MŠ Juraja Slávika Neresnického v Dobrej Nive pripravili kultúrne programy na oslavy oslobodenia obce a aj na Deň víťazstva nad fašizmom. Zapojenie žiakov školy bolo vidieť aj v lampiónovom sprievode, ktorý sa uskutočnil koncom augusta, keď sme si pripomenuli Výročie SNP.

Predseda osobitne vyzdvihol nadviazanú spoluprácu so ZO

SZPB v Sáse a v Pliešovciach. Vďaka nej sa vyše 45 členov zúčastnilo zájazdu na Duklu v júli tohto roku. Podujatie podporili príspevkom na dopravu všetci starostovia partnerských obcí. Koncom augusta sa uskutočnil už 17. ročník tenisového turnaja O pohár SNP.

Je potešiteľné, že do aktivít ZO SZPB sa zapájajú aj žiaci miestnej základnej školy. Tá 8. mája zorganizovala turistickú vychádzku pre žiakov a rodičov a aj takto si pripomenula významný deň našej novodobej histórie. Jej žiaci sa v septem-

bri spolu s takmer všetkými školami krupinského okresu zúčastnili aj Povstaleckej vatry na Švábe pri Krupine, ktorú už niekoľko rokov organizuje ZO SZPB v Krupine.

V hodnotiacej správe bola pozitívne hodnotená ešte zmena na poste predsedu BBSK a nárast počtu členov základnej organizácie. Ten by mal v najbližších dňoch prekročiť číslo 40, čo je o 8 viac, ako pred rokom.

Na schôdzy sa aj blahoželalo jubilatke Anne Čuhárovej, ktorá sa v októbri dožila významného životného jubilea.

– JS –

Spomienka na povstalecké Vianoce 1944

Členovia ZO SZPB Poniky sa 16. 12. 2017 už 15-ty krát stretli v Kultúrnom dome v Ponickkej Lehôtky na spomienkovom zhromaždení, na ktorom si pripomenuli Vianoce z roku 1944.

Prvú časť venovali hodnotiacej schôdzy základnej organizácie SZPB. Medzi čestnými hosťami privítali Vladimíra Strmeňa, priameho účastníka slávneho „Ostrého prepadu pred Veľkou Zelenou“, ktorý uskutočnila 2. februára 1945 v Starých Horách partizánska skupina Morozova Pomstiteľ s piatimi podskupinami v počte asi 14 partizánov. Srdečne privítali ďalej predsedu Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov Pavla Sečkára, starostu obce Poniky Jána Beňu, riaditeľku ZŠ s MŠ Štefana Žáryho v Ponikách Máriu Janovčíkovú, čestného predsedu ZO SZPB Jána Rýsa, Tr. SNP Banská Bystrica, predsedníčku ZO SZPB Horná Mičina Máriu Zimovú, členov predsedníctva Oblastného výboru SZPB B. Bystrica Janu Borgulovú a Mateja Kána, ďalej tajomníka Oblastného výboru SZPB Lučenec Rudolfa Václavíka a ďalších vzácných hostí.

Predseda ZO SZPB Poniky v správe zhodnotila činnosť ZO SZPB v roku 2017 a predniesla návrh plánu činnosti ZO SZPB v roku 2018. Na hodnotiacej schôdzy jednotnane prijali a schválili Správu o hospodárení ZO

SZPB v roku 2017 a návrh rozpočtu na rok 2018.

V druhej časti zhromaždenia si účastníci pripomenuli Vianoce z roku 1944, krátkou scénkou členov ZO SZPB o pomoci civilného obyvateľstva partizánom a povstaleckým vojakom v horách. Scénka symbolicky preniesla účastníkov zhromaždenia do obdobia zimy 1944. Podpredseda ZO SZPB zdôraznil, že aj pri tejto príležitosti si treba uvedomiť, že sloboda nebola darovaná, ale ťažko vybojovaná v boji s fašistami. V scénke aktívne vystúpil člen Klubu vojenskej histórie Golian Ján Pelc spolu s ďalšími členmi ZO SZPB, ktorí na scéne stvárňovali partizánov a dedinské ženy, ktoré partizánom priniesli potraviny. Počas scénky odzneli krásne piesne ako vianočná Tichá noc, partizánska hymna Tichá noc, Slovenské mamičky, Kaľuša a ďalšie. Po vystúpení ev. a v farára Petra Kevického bolo podané občerstvenie s večerou a zákuskami, ktoré priniesli členky ZO SZPB. Za sprievodu hudby v podaní Rudolfa Václavíka a Vladimíra Strmeňa si mnohí účastníci spomienkového zhromaždenia zaspievali a zatancovali. V závere predsedníčka ZO SZPB Mária Magnová odovzdala účastníkom zhromaždenia darčeky od sponzora z Moravy a poďakovala všetkým, ktorí sa pričínili o krásne spomienkové zhromaždenie.

Vladimír Kucej, podpredseda ZO SZPB

Tlačová oprava

V Bojovníkovi č. 24/2017 (v článku Toto nemôžeme...) ste uviedli, že 10 z 35 oblastných výborov SZPB neposkytlo žiadnu informáciu o svojej činnosti. Navyše 5 z nich (v Lučenci, Medzilaborciach, v P. Bystrici, Prievidzi a Senici) nemá zriadené žiadne komisie.

To však nie je pravda, lebo v Prievidzi je komisia HDoKo a v tomto roku sme ju spojili s komisiou mládeže a rozšírili o 2 členov. (V hodnotení činnosti HDoKo p. Drotára nie je zmienka, že nemáme komisiu).

Na zasadnutí oblastného predsedníctva SZPB dňa 5. 12. 2017 sme sa s touto nepravdivou informáciou zaoberali a žiadame o opravu danej informácie.

Soňa Pinková, tajomníčka Oblv SZPB v Prievidzi

Prečo židia a moslimovia nesmú jesť bravčovinu?

Kašrut alebo kóšer je súbor predpisov vzťahujúcich sa na potraviny podľa pravidiel Tóry a Talmudu. Kóšer umožňuje jesť mäso len z tých zvierat, ktoré sú zároveň prežívavcami a párnokopytníkmi – od oviec po žiraфу.

Nepatrí sem bravčovina a ani zajačie mäso. Ošípané neprežívajú a zajace nemajú kopytá.

Mäso z kóšerých zvierat sa musí pripravovať profesionálnym mäsiarom, šochetom, zabíjajúcim dobytka jedným osobitým pohybom, v žiadnom prípade neprebodávajúc mäso a nezadržávajúc chod noža.

Šochet musí ovládať zákony na sortimentáciu mäsa, ktorých má judaizmus veľa: dôležitá nie je len prítomnosť šocheta pri porážke dobytka, ale aj previerka zdravia zvierat, čo vykonáva mašgiach a očistenie mäsa menackerom od sadla a žíl.

Prísne je stanovená aj konzumácia morských plodov. Na pokrm slúžia len tie, ktoré majú šupiny a plutvy, čiže zakázané sú rôzne mäkkýše, raky, kraby...

Každá gazdina musí preosievať múku, aby sa do jedla nedostali červy, pozorne musí kontrolovať aj ovocie a zeleninu, aby v nich neboli larvy. Zákaz jedenia hmyzu má iba

jednu výnimku. Môžu sa konzumovať kobyľky (Leviticus 11:22).

Kóšer zakazuje jesť potraviny, ktoré obsahujú krv (preto sa mäso pri búrání posýpa soľou, ktorá ju absorbuje), va-

jíčka z vtákov s rovnakým ukončením, tupým alebo ostrým (rovnaké ukončenia vajec majú spravidla dravce) a alkohol, ktorý nebol vyrobený pri dodržiavaní špeciálnych pravidiel.

Prísne sa tiež zakazuje varenie kozliatka v materskom mlieku, miešať mlieko s mäsom v jednom jedle. Mimochodom, preveriť kóšernosť už pripraveného jedla je zložité a preto sa toto právo zvyčajne poskytuje rabinovi.

Halal

Gastronomické preferencie moslimov sú taktiež limitované. Všetko jedlo je v islame rozdelené na tri skupiny: halal, makruh a haram,

ktoré sa zhodujú s tromi indickými gunami – sattvou, radžasom a tamasom, a z ktorých je len halal úplne povolený na spotrebu.

Korán, ako aj Tóra, je v prvom rade súbor zákonov určujúcich životný štýl moslimov. Korán zakazuje konzumáciu bravčoviny, mršín, nesprávne zabitého domáceho dobytka (bez spomínania mena Alahovho) a krvi (5:3).

Mimochodom, porušenie zákazu, čo sa často spomína v Koráne, je možné len v mimoriadnych prípadoch: „Ak ktokoľvek trpí hladom a nie pre jeho sklon k hriechu bude nútený zjesť zakázané, tak Alah je odpúšťajúci a milostivý“.

Islam tiež zakazuje zabíjať zvieratá bez príčiny a niektorí moslimskí teológovia sa nazdávajú, že profesia porážača dobytka je hriešna.

* * *

Pravidlá halala sú menej prísne ako zákony kóšer: moslimovia nemajú špeciálneho človeka, ktorý poráža dobytka, od židovských sa trochu líšia aj pravidlá porážky. Islam však zakazuje alkoholické nápoje, ktoré kóšer povoľuje. **Podľa russion7.ru**

HISTORICKÝ KALENDÁR

- 14. január 1945** – Červená armáda oslobodila Lučenec.
- 15. január 1940** – Vo francúzskom Agde je sformovaná 1. časť pešia divízia.
- 15. január 1945** – Pri poľskom meste Jaslo sa začína západokarpatská operácia 4. ukrajinského frontu generála I. J. Petrova. Pri Jasle sa významenali aj časť delostrelci – 5 delostreleckých plukov 1. čs. armádneho zboru v ZSSR a udatne bojoval aj československý tankový prápor. Front sa dal do pohybu od Jasla po Košice. (Bývalý Deň čs. raketového vojska a delostrelectva.)
- 15. január 1945** – Jednotky 4. ukrajinského frontu začali ofenzívu a v jej priebehu oslobodili Prešov, Košice, Bardejov, Spišskú Novú Ves a Poprad.
- Počas týchto bojov boli jednotky 1. čs. armádneho zboru priradené k 18. armáde, kde zostali do konca vojny.
- 17. január 1945** – 1. čs. armádny zbor v ZSSR prešiel do aktívnej bojovej činnosti pri Nižnej Písanej.
- 18. január 1940** – Na Slovensku je prijatý zákon o všeobecnej brannej povinnosti.
- 18. január 1944** – Jednotky 1. čs. armádneho zboru v ZSSR vstupujú do Liptovskej kotliny, skupina hlbkoveho prieskumu Javor por. Karola Kopálka je vysadená pri Závažnej Porube.
- 18. január 1945** – Oslobodený je Krakov a aj Vranov nad Topľou.
- 18. január 2005** – Na Slovensku je zaregistrovaná politická strana Slovenská pospolitosť. Dňa 1. marca 2006 ju Ústavný súd SR rozpustil s odôvodnením, že jej politická činnosť je v rozpore s ústavou.
- 19. január 1945** – Červená armáda oslobodzuje Prešov, Košice a Svidník.
- 19. január 1945** – Pri Dunkerque sa vojakom čs. samostatnej obrnenej brigády vzdalo 678 Nemcov.
- 20. január 1939** – Prezident Česko-Slovenskej republiky Dr. Emil Hácha na návrh Slovenského snemu vymenoval (3.) novú autonómnú vládu Slovenskej krajiny. Predsedom vlády sa opäť stal Dr. Jozef Tiso (spravoval aj rezort vnútra), ďalšími členmi slovenskej autonómnej vlády sa stali: Jozef Sivák, Dr. Mikuláš Pružinský, Pavol Teplanský, Dr. Ferdinand Ďurčanský, Dr. Miloš Vančo.
- 20. január 1943** – 200. čs. ľahký protiletadlový pluk odráža v Tobruku nemecký nálet a zostreľuje Junkers Ju 88.
- 20. január 1945** – Jednotky 1. čs. armádneho zboru v ZSSR oslobodili Bardejov.
- 21. január 1945** – Počas Krvavej nedele boli špeciálnymi jednotkami SS, protipartizánskou jednotkou Edelweiss a Heimatschutz vypálené obce Kľak a Ostrý Grúň. Obetami sa stali najmä „partizánski pomocníci“ – starci, ženy a deti.
- 22. január 1942** – V Kujbyšve je podpísaná dohoda o pôžičke, ktorú sovietska vláda poskytne na vydržiavanie čs. brigády v ZSSR.
- 23. január 1942** – Československí a poľskí exiloví predstavitelia podpísali v Londýne deklaráciu o predpokladanom vytvorení konfederácie oboch štátov po vojne.
- 23. január 1945** – Vláda a snem Slovenskej republiky vyhlásili vernosť fašistickej ideológii, Adolfovi Hitlerovi a spojenectvu s Veľkonemeckou ríšou.
- 23. január 1945** – Oslobodená je Rožňava.
- 24. január 1945** – Oslobodená je Stará Ľubovňa.
- 25. január 1945** – Sformovanie 1. zmiešanej leteckej divízie v ZSSR v poľskom meste Przemysl. Bojová činnosť 1. stíhacieho a 3. bitevného pluku divízie začala 14. apríla 1945. 2. stíhací pluk dokončoval preškolovanie pilotov.
- 26. január 1943** – V Mauthausene je popravených ďalších 30 odbojárov a ich rodinných príslušníkov, spolupracovníkov výsadkovej skupiny Antropoid.
- 26. január 1944** – Do bojov o Žaškovo a Vinicu zasahuje 1. čs. samostatná bridáda v ZSSR.
- 27. január 1943** – 1. čs. samostatný poľný prápor v ZSSR získava svoju bojovú zástavu.
- 27. január 1945** – Vojská 1. čs. arm. zboru v ZSSR oslobodzujú Levoču, 4. ukrajinského frontu Spišskú Novú Ves.
- 28. január 1943** – Na stranu Červenej armády prešla rota P. Marcelého.
- 28. január 1945** – Oslobodený je Poprad, Starý Smokovec, Kežmarok a Svit.
- 29. január 1945** – 1. čs. partizánska brigáda M. R. Štefánika prenikla do Liptovského Hrádku a udržala ho až do 31. januára kedy tam dorazila partizánska brigáda Stalin a vzápätí aj 1. brigáda 1. čs. armádneho zboru v ZSSR.
- 29. január 1945** – Sovietske a čs. jednotky oslobodzujú osady vo Vysokých Tatrách.
- 30. január 1943** – Príslušníci 1. čs. samostatného poľného práporu v ZSSR skladajú prísahu a 1. februára 1943 odchádzajú na front. Z 974 jeho príslušníkov (26 dôstojníkov, 10 praporčíkov, 237 poddôstojníkov a 663 vojakov) je 123 slovenskej národnosti.

ZRNKÁ HUMORU

Farmár na nákupoch

Jedného dňa sa farmár vybral na nákup do mesta.

V železiarstve si kúpil vedro a nákovu a u predajcu zvierat prikúpil dve sličky a hus. Musel však najprv vyriešiť problém. Ako to všetko odniesť domov?

Predajca hydiny mu poradil: – Dajte nákovu do vedra, sličky si dajte pod pazuchy, do jednej ruky

vezmite vedro a do druhej hus! Tak aj farmár urobil a odišiel.

Ako si tak vykračuje, stretne peknú mladú ženu. Tá mu vraví, že zabúdila a hľadá Hlavnú ulicu.

Farmár na to: – No, vlastne na Hlavnej ulici býva môj brat a ja ho idem navštíviť. Tak môžete ísť som mnou. Navyše poznám skratku, budeme tam skôr!

Žena: – Ale? A ako si môžem byť

istá, že keď vojdeme do tej uličky, vy ma neopriete o múr a neznásilníte?

Farmár: – Pozrite sa, nesiem vedro, nákovu, dve sličky a hus. Ako by som, preboha, s týmto všetkým, mohol držať ešte aj vás?

A ona na to: – Položili by ste hus na zem, zakryli vedrom, na vedro postavili nákovu a tie sličky ja v pohode podržím.

Zdroj: <https://spisakoviny.eu>

DISRAELI: ČARO PRVEJ LÁSKY JE V TOM,...

(dokončenie v tajničke)

pomôcky: AMES, EIS, LETZ, EMO-NA, ILANZ	ožuvala	rám, po maďarsky	pomôcky: ANSO, KE-RET, ARIMA, ANIMAL	nepoznala	rímska štvorka	lad, po nemecky	slovenský historik	patriacia Emovi	neštiepa na väčšie kusy		chem. zn. molybdénu	ochrana tovaru	kobka
všetko v poriadku			nie iba							vela			
1. časť tajničky			potri							obidve			
										sidlo v Japonsku			
spôsob urážky					kanál						chem. zn. hliníka		
					opatrovanie						kozáckí náčelníci		
vlažne						spájala zväraním							
						zvíera, po anglicky							
napodobnenina							druh horniny					ciele	zabezpečujem
							preloz						
	prikazujú	sidlo vo Švajčiarsku	násilím odvieč					taliánsky husliar					
								sidlo v Španielsku					
predložka			husársky kabát							sidlo v USA			
			hmyz podobný včele							čin, úkon			
súhlas				sidlo v Bulharsku						umenie, po anglicky			
				skratka pre a dato						kypri pluhom			
2. časť tajničky													
usádza sa								obriem					

Správne vylúštenie tajničky z č. 24 znie: **...keď nerastie, zmenšuje sa.** Knihu posielame **Jurajovi Rybárikovi do Nitry.**

Vylúštenie tajničky posielajte na adresu: **Redakcia Bojovník, Štúrova 8, 815 72 Bratislava, alebo na e-mail: bojovník@szpb.sk.**